

Győzött a jog

Ugyanakkor, amidőn Cluj, Targu-Mures és Gheorgheni erdélyi városokban egyik napról a másikra nyelvvizsgára rendelték a városi és megyei kisebbségi köztisztviselőket, a timisoarai reviziós közigazgatási bíróság országos érvényű, elvi jelentőségű döntést hozott. A közigazgatási bíróság, — mint az Aradi Közlöny legutóbbi számában részletesen beszámoltunk róla, — vizsgálat alá vette az oradeai városvezetőség által nyelvvizsgára rendelt és állásvesztésre ítélt kisebbségi köztisztviselők ügyét és vizsgálatának eredményeképpen elrendelte, hogy mind a százhetvennégy elbocsájtott tisztviselőt azonnal vissza kell venni állásaikba, mert elbocsájtásuk alaptalan és jogtalan módon következett be. Ugyanakkor természetesen megsemmisítették azoknak az új tisztviselőknek kinevezését, akikkel Oradeán az elbocsájtott kisebbségi tisztviselők helyeit betöltötték.

Soha jobbkor nem hangzott el hivatott és felelős fórum döntése, mint azon a napon, amidőn a timisoarai közigazgatási bíróság kihirdette véleményét. Az események aktualitása szempontjából az történt ugyanis, hogy a döntést hozó bírósági elnök, amidőn az elbocsájtott oradeai kisebbségi tisztviselők állásukba való visszahelyezését rendelte el, ugyanakkor azt is mondta, hogy mindenütt, ahol állami tisztviselőket nyelvvizsga címén bocsájtanak el, ez a rendelkezés „alaptalan és jogtalan” s mint ilyen, semmi más eredményt nem érhet el, minthogy a kisebbségi tisztviselők szárait teszi nyugtalanná. Ugyanakkor pedig az illető közigazgatási testület ellen provokál olyan kártérítéseket, amelyeknek kimenetele ezek után kétséges nem lehet, mert a jogtalanul elbocsájtott tisztviselőket vissza kell venni állásaikba és számukra a fizetésük akkor is kijár, ha közben — a nyelvvizsgák eredményeképpen, — akarunk ellenére nem fordították munkaerejüket hivatali teendőik lelkiismeretes ellátására. A döntés, amely egyébként az oradeai Magyar Párt vezetőségének utánjárása és jogvédelme folytán született meg, egyszersmindenkora kimondia, hogy tisztviselőt csakis fegyelmi vizsgálat alapján és kizárólag nyomós vétségek miatt lehet hivatalában felfüggeszteni, vagy éppen arra ítélni, hogy elveszítse egzisztenciájával együtt a mindennapi kenyerét. A százhetvennégy oradeai kisebbségi tisztviselő jogos harcát egzisztenciájuk védelmében tehát a pártpolitikai szempontoktól független jogszolgáltatás fényesen igazolta: és éppen akkor, amidőn az oradeai példán nyomán a többi erdélyi városokban is megindult a kisebbségi köztisztviselők nyelvvizsgáztatása.

Régi törvény, hogy a közigazgatásban nincs helye semmiféle politikának. A jó közigazgatás akkor szolgálja a legjobban az állam érdekeit, ha ügymenetének pontosságáról és lelkiismeretességéről gondoskodik, tekintet nélkül arra, hogy milyen párt van hatalmon, vagy milyen a népesség ethnikai összetétele. Azok a kisebbségi köztisztviselők, akik idestova közel másfél évtizeden át helyeiken maradtak, hogy munkakörüket lelkiismeretesen és a legjobb igyekezetük szerint ellássák, nem érdemlik meg a nyelvvizsgák céltalan torturáit, amelyek végső eredményben csak a közigazgatásnak okoznak késedelmet, az államnak pedig anyagi kárt. A timisoarai bíróság döntése jobb belátásra kell, hogy készítse a politika intézőit is, mert már nyilvánvaló lett az a tény, hogy további nyelvvizsgáztató működésük szembeszökő módon káros az államélet építő-programokkal ékeskedő, modern keretei között.

Végleg megbukott a keleti egyezmény terve

A lengyel kormány elutasította az egyezmény aláírását — Beck lengyel külügyminiszter váratlan bejelentése a kisebbségek védelméről

Ugyvátszik, hogy a Népszövetség őszi ülés zaka az előbbiekhöz viszonyítva eseményteljesebb lesz. Ezekben az üléseken számos probléma vár megoldásra és a nemzetközi diplomácia ettől az ülészaktól várja a bonyolult európai helyzet végleges tisztázódását. A mai genfi jelentéseink egyébként a következők:

A keleti egyezmény terve végleg megbukott. Eredetileg Barthou vetette fel a tervet, amely szerint a keleteurópai országok, Oroszországot is beleértve, egyezményt kötneek és ebben kölcsönösen biztosítanák határaik sértetlenségét és a békét. Németországot is felhívták csatlakozásra.

a német kormány azonban úgy látta, hogy ez csak formaság és más célokat takar.

Németország arra a meggyőződésre jutott, hogy a keleti paktum tulajdonképpen a németek bekerítését célozza és ezért megtagadta aláírását.

Lengyelország szembekerült a Népszövetséggel

Most csak arról volt már szó, hogy mit csinál Lengyelország, mert nélküle az egész egyezmény értéktelen. A lengyel sajtó hetek óta hangoztatta, hogy

Lengyelországnak nem áll érdekében a keleti egyezmény megkötése.

mert orosz—német háború esetén meg kellene engednie, hogy a francia csapatok átvonuljanak területén, német—francia háború esetén pedig ugyanilyen jogokkal kellene felruházni az orosz hadsereget. Ilven hangulathban várták Lengyelország döntő lépését, amely tegnap történt meg.

Beck lengyel külügyminiszter Eden angol főpeccsétör után közölte Barthou francia külügyminiszterrel, hogy

kormányja elutasítja a keleti paktum aláírását.

Miután a balti államok eleve kijelentették, hogy magatartásukat Németország és Lengyelország állásfoglalásától teszik függővé, bizonyos, hogy sem Lettország, sem Észtország, sem Litvánia nem csatlakoznak a keleti egyezményhez, amely így csupán Franciaországra, Oroszországra és Csehországra szorítkozna, tehát megbukottnak tekinthető. A mai angol és svájci lapok ezt a tényt egyöntetűen megállapítják.

Ami a békeszerződések elmulasztottak

Beck lengyel külügyminiszter már tegnap felkérte a Népszövetség elnökségét, hogy a mai közgyűlést ne halasszák el, mert ezen fontos bejelentést akar tenni. A kivánságot teljesítették és a közgyűlést megtartották. A külügyminiszter hangoztatta, hogy a lengyel kormány évek óta sürgeti

a kisebbségvédelmi intézkedések kiterjesztését azokra az államokra is, amelyeket a békeszerződések nem köteleztek erre.

Több állam hajlandónak nyilatkozott a kisebbségvédelmi kötelezettségek vállalására, ha azokat általánosítják. Ez azonban eddig nem

történt meg és így a lengyel kormány kénytelen volt megállapítani, hogy a kisebbségvédelmi rendszer mai módja elégtelen és igazságtalan. Éppen ezért kéri a kisebbségvédelmi intézkedések általánossá tételét a Népszövetség mostani ülészaka alatt.

A lengyel külügyminiszter által felolvasott nyilatkozat azért keletette meglepetést, mert arról előzőleg nem tudott senki.

A lengyel külügyminiszter váratlan bejelentése nagy meglepetést keltett és élénk kommentárookra adott okot. Népszövetségi körök szerint ez a bejelentés gyakorlatilag annyit jelent, hogy

Lengyelország nem hajlandó most már arra sem, hogy megjelenjen a népszövetségi tanács előtt, ha a tanács Lengyelország elleni kisebbségi panaszt tárgyal.

A Reuter-iroda jelentése szerint, népszövetségi körökben nagy meglepetéssel fogadták Beck lengyel külügyminiszter bejelentését, amelyet annál súlyosabbnak tartanak, mert az 1919-ben megkötött kisebbségi szerződésben, amelyet most a lengyel külügyminiszter egyedül felmondott, biztosították Lengyelország függetlenségét. Az a vélemény alakult ki, hogy Lengyelország eme lépése a Népszövetséggel való teljes szakításra vezethet, mert cselekedete a népszövetségi alapokmány első szakaszába ütközik.

A magyar fődelegátus nyilatkozata

Eckhardt Tibor magyar fődelegátus ezzel kapcsolatban genfi tudósítónk előtt következőket mondotta:

— Magyarország a kisebbségvédelmi szerződés tekintetében elsősorban a nagyhatalmakat tartja illetékeseknek és nem tételezi fel, hogy a nagyhatalmak a jogvédelem rendszerét meg akarják szüntetni. Magyarországnak életbevágó érdeke, hogy a kisebbségvédelmi rendszer korrekt betartását szorgalmazza. Ezért Magyarország éber figyelemmel kíséri a fejleményeket, hogy a magyar kisebbségek jogai ne szenvedjenek hátrányt és hogy a védelem minél jobban érvényesüljön.

Itt említjük meg, hogy Tanczos Gábor nyugalmazott tábornok, magyar delegátus délután hosszas megbeszélést folytatott Schuschnigg osztrák kancellárral.

Titulescu külügyminiszter, a genfi lapok jelentése szerint, Délfranciaországba utazott és Savoírban találkozik Litvinov szovjet külügyi népbiztossal.

A Petit Parisien mai száma szerint Schuschnigg kancellár tegnapi genfi beszéde általában jó benyomást keltett. A kancellár, bár nyíltan nem mondta ki, arra célzott, hogy

nemzetközi biztosítékokat keres Ausztria függetlenségének megvédésére.

A lap szerint erre vonatkozólag tárgyalások is indultak meg, de azok olyan széles technikai és politikai megvitatást igényelnek, hogy most Genfben nem vezethetnek eredményre. A francia lap úgy tudja, hogy a tárgyalások a Népszövetség ülészaka után diplomáciai uton folytatódnak és előreláthatólag az októberi diplomata-utazások közben fejeződnek be.

Tahy László, berni magyar követ, a ma-

Fantasztikus rejtélyek a halálhajó körül

Agyonlőtte-e a parancsnok az egyik fosztogató matrózt?

Newyorkból jelentik: A Morro Castle amerikai luxusgőzös katasztrófájának ügyében a vizsgálat még mindig nem ért véget. Hajózási körökben továbbra is makacsul tartja magát az a hír, hogy a borzalmas szerencsétlenséget szabotázs idézte elő.

A Morro Castle egyik hajótörött utasa feltűnést keltő vallomást tett a vizsgálóbizottság előtt. Elmondotta, hogy szemtanúja volt annak a jelenetnek, amikor Warms kapitány, aki Wilmott elsőkapitánynak a katasztrófa előtt néhány órával bekövetkezett halála után átvette a parancsnokságot,

lelőtt egy gyanús alakot, akit fosztogatóson tettenért.

Érthetetlennek tartják, hogy Warms másodkapitány a bizottság előtt tett vallomásában miért hallgatta el ezt az esetet.

A katasztrófával kapcsolatban folyó vizsgálat során Perris, egyike a megmentett utasoknak, kijelentette vallomásában, hogy látta Warms kapitányt, amikor lelőtte az egyik matrózt, aki a kabinokat fosztogatta. A lövés a matrózra szemén érte és azonnal meghalt. Később hozzátette a tanu, hogy nem fosztogató, hanem fegyvelmsértés miatt lőtte agyon Warms kapitány a matrózt. Warms kapitány felesége, aki végighallgatta a tanu vallomását, így kiáltott fel:

— Ez alávaló hazugság!

Rogers, az első rádiókezelőtiszt vallomásában azzal védekezik, hogy a hajó tisztjei elkésve adtak parancsot a segélykérő SOS-jelek leadására. Hozzátette, hogy a bizottság csak akkor tudja meg majd a katasztrófa valódi történetét, ha ő mindent elmond.

Alagna, a második rádiókezelőtiszt is kijelentette, hogy ő csak a füstre és a lármára lett figyelmes. Rohant a fedélzetre, de akkor a tűz már legalább egy óra óta dühöngött. Semmiféle rendeletet nem kapott a parancsnoki hidról, hogy SOS-jeleket adjon le.

Az ügyészség kérelmére a vádtanács

Elrendelte Alagna őrizetbevételét.

hogy mint tanu kéznél legyen a nyomozás megindításakor.

A tüzekatasztrófa áldozatául esett Morro

Castle hajó fedélzetéről ma elhozták a titokzatos módon meghalt kapitány holttestét. A megszenesedett holttest tulajdonképpen csak féligégett csontokból áll. Az ügyészség megtiltotta a holttest eltemetését, mert vegyvizsgálat utján

meg akarják állapítani a kapitány halálának okát.

Az igazságügyminisztérium megbízásából ma bizottság kutatta át a hajóroncsot, ahol a hajónaplót és más feljegyzéseket és iratokat kerestek. A vizsgálat során egy kubai utas vallomást tett, mely szerint a tűz kitörése előtt

Királyi vélemény a falusi házasságról

Károly király és dr. Comsa Gergely aradi püspök

érdekes beszélgetése a falusi erkölcsökről, a szektákról és a papság missziójáról

Most kerülnek nyilvánosságra érdekes részletek Károly király fibisi látogatásával kapcsolatban. A látogatás alkalmával Ófelsége kívánságára bemutatták neki dr. Nicolae Miklós körorvost, akihez különböző kérdéseket intézett a lakosság egészségügyi helyzete felől. A fiatal orvos elmondta, hogy az egészségügy sok kívánnivalót hagy és főként azt kifogásolta, hogy az igazságügyminisztérium házassági engedélyt ad olyan fiataloknak, akik koruknál fogva még nem alkalmasak a házasságra. A király itt félbeszakította az orvost.

— Téved. — mondotta — A diszpenzációkat én adom és nagyon ritkán. Nem emlékszem, hogy Fibisi részére valaha is hasonló diszpenzációt adtam volna. Nekem más a meggyőződés: a fiatalok eljegyzést tartanak, ki is hirdetik őket a templomban és azután összeköltöznek, anélkül, hogy hivatalosan házasságot kötnének. Az egyháznak lenne szerepe ennél a problémánál — fejtegette a király — a papnak kell harcolnia hasonló szituációk ellen.

robbanást hallott, amely bombarobbanáshoz hasonlított.

Kubában alkalma volt jól megismerni a bombarobbanás zaját és így esküt tennie, hogy a Morro Castle fedélzetén is bomba robbant.

A vizsgálatban kapcsolatban Hoover, volt elnök felhívta az illetékes fórumokat, hogy indítsanak szigorú vizsgálatot a kubai kommunisták tevékenységének ellenőrzésére.

A Morro Castle katasztrófája nagy kárt jelent az angol biztosítótársaságoknak, amelyek 750 ezer font sterlinget kötelesek fizetni a hajóstársaságnak. Az utóbbi öt év alatt súlyos veszteségek érték a biztosítókat hajókatasztrófák következtében. A Bermudáért másfél, a Segoviáért egy, a Georg Philippáért egy, az Atlanticáért pedig kétfélmillió font sterlinget fizettek ki.

Arra kérem — fordult ekkor Ófelsége a kíséretében levő dr. Comsa Gergely aradi püspökhöz — adjon ki körrendeletet a lelkészeknek ebben a kérdésben és ellenőrizze, hogyan hajtják végre a rendeletét.

— Egyébként az a nézetem, hogy egyházunk nem tesz meg, minden lehető a keresztény tanok hirdetésére. Abban biznak, hogy államvallás — s közben a szekták egyre jobban terjednek.

— A szekták tagjainak bűnös céljai vannak, Felség — válaszolta az aradi püspök — és működésük államellenes.

— Az én információim szerint — felelte az uralkodó — sokan vannak a szekták tagjai között, akik becsületes, munkás emberek, de akiket sikerült meggyőzni a szekták vezetőinek. A papság missziója lenne visszatéríteni őket — ugyanúgy meggyőzés útján...

Az érdekes beszélgetés és Ófelsége fejtegetései mély benyomást tettek a jelenvoltakra.

Üldözési mániában szenvedett az Arad-Timisoarai vasúton meggyilkolt francia nő

Feltűnést keltő jelentés érkezett ma Párisból, azzal a rejtélyes gyilkossággal kapcsolatban, a melyet pár héttel ezelőtt az Arad és Timisoara közötti vasúti vonalon követtek el. Mint emlékeztetés, a sínek mellett találták meg Palle Rose francia állampolgárnő holttestét és a vizsgálat kétségkívül megállapította, hogy a szerencsétlen asszony gyilkosság áldozata lett. A nyomozás kapcsán kérdést intéztek a párisi rendőrséghez, közelebbi adatokat kérve Palle Rose-ra vonatkozólag, miután a vizsgálatot vezető hatóságok arra a gondolatra jutottak, hogy a kapott adatok esetleg a gyilkosok nyomára vezetnek. A válasz most érkezett meg az itteni hatóságokhoz.

A párisi rendőrség szerint Palle Rose Párisban, a Rue de Fleurus 5. számú házban lakott nővérénél és sógoránál, aki házmesteri teendőket végez a hatalmas bérházban. A szerencsétlen asszony néhány hónappal meggyilkolása előtt furcsán viselkedett és rokonai arra a meggyőződésre jutottak, hogy

Palle Rose elmebajt kapott és üldözési mániában szenved. Heteken át álmatlanul töltötte az éjszakákat, mert nemlétező üldözőkről fantáziált.

Az elmúlt hónapban Palle Rose kijelentette, hogy látogatást szeretne tenni Győrben, ahol fivére él és Resitan, ahol 77 éves édesanyjuk lakik. Beleegyeztek a látogatásba és augusztus 27-én nővére

és sógora kikísérték az állomáshoz.

A párisi rokonok már csak halála után kapták meg a hírt, hogy szeptember 4-én megtalálták Palle Rose holttestét az Arad és Timisoara közötti vonalon. A vizsgálat adatai szerint a szerencsétlen asszony négy gyanús egyénnel utazott egy fülkében. Ezekkel az emberekkel még Magyarországon ismerkedett meg és ideig követették, mert remélték, hogy nagyobb összegű pénzt találnak nála. A feltevések szerint

a vonat folyosóján, éjszaka megtámadták egy alkalmas pillanatban az asszonyt, meggyilkolták és kirabolták, a holttestét pedig kidobták a vonatból.

A nyomozás úgy az országban, mint Magyarországon folyik a négy gyanús egyén kilétének megállapítására.

CORSO-mozgó mai műsora!

5, 7¼, 9¼ órakor!

Humoros, zenés bécsi sláger

ORTH JÁNOS

a daliás Habsburg herceg meséje
GRETLE THEIMER, PAUL HÖRSIGER
KARL LUDWIG DIEHL PAUL RICHTER.

Erzsike hallani sem akart arról, hogy ne ő ápolja Jancsit.

— Mellette akarok maradni, — mondta a gyöngédségnek és szeretetnek azon a hangján, ami előre elveszi az idejét minden ellentmondásnak.

En fölizgatott lélekkel figyeltem. Ebben az asszonyban két szív dobog, mondtam magamban. Egy hű, gögös szív és egy érző, meleg vérrrel teli szív.

Jancsi állapota egyre rosszabbodott. Mondanom sem kell, hogy ő percre sem mozdult mellőle. A gyereket az ő kitartásban, gyöngédségben páratlan önfeláldozása mentette meg.

Boldogan mondtam a gyerekeknek:

— No, kis öreg, most már ne busuli. A hét végén már kilovagolhatsz.

Jancsi ajkán mosoly suhant át:

— Én nem szeretek lovagolni. Maga jobban tud.

Elsápadtam. Hirtelen világosság gyult a lelkemben. Mit beszélt, miket sugdosott ez az asszony ennek a gyereknek a fülébe, csak hogy meggyógyítsa a lelkét, amiért olyan kegyetlenül bánt vele.

Az öröm csaknem elvette az eszemet. Hozzáléptem. Félrevontam.

— Maga... kerestem ujjongó felindulásomban a szavakat. — Maga bevallotta ennek a gyereknek, azért bánt vele úgy, hogy engem beavatkozásra kényszerítsen?

Reszketett. Lezárta a szemét.

— Be... — lehelte.

Átöleltem. Fájdalmas könny csillogott a szemében.

Jancsi a keze után nyult.

— Ne tessék sirni — mondta kedves, vigasztaló hangon. — Most már meggyógyulok.

A napfény bemosolygott az ablakon. Erzsike szeméből kibuggyant egy nagy, meleg könnycsepp és lehullott a kezükre.

Az amerikai nagy sztrájk újabb véres eseményei

Letartóztatják a kommunistákat

Az amerikai textilsztrájk ma újabb véres összeütközéseket eredményezett. Gazdasági körökben Rooseveltnél elnöki erélyes közbelépését várják. Az egyik állam kormányzója ma rendeletet adott ki, amelyben elrendelte a munkások területén az összes kommunisták letartóztatását, miután — álláspontra hozva — a zavargásokat kommunisták szították.

New-Yorkból jelentik: A Rhode Islandon lévő Sailesville városban történt véres összetűzéseknek a sztrájkoló munkások közül

18 halottja és 147 sebesültje van. A katonaság soraiból 28-an sebesültek meg.

A súlyos veszteségek ellenére a harcok nem szüntek meg és 3000 főnyi tömeg ismételt megfáradta a textilgyárak védőrendőrségét. A karhatalom először a levegőbe lőtt, ezután rohamot intézett a tömeg ellen és puskatussal igyekezett szétverni a munkásokat. A tömegek rövid idő múlva ismét összevették és újabb támadásba kezdtek. A rendőrség ekkor könnyfakasztó- és hánytató-bombát dobott közéjük.

A városban kihirdették az ostromállapotot. A háztetőkön gépfegyvereket és fényszórókat helyeztek el. A helyzet aggasztó. Az utcai harcok Bristol városban is tartottak egész éjszaka. A karhatalom parancsnoka, Beaning ezredes kijelentette, hogy a katonaság már eleget szenvedett és mindenkit le kell lőni, aki nem engedelmessé válik a parancsoknak.

Az amerikai sztrájkvezető vezetője, Gorman kijelentette, hogy szerdán este 6 órakor jár le az ultimátum, amelyet a textilgyárakhoz intéztek és amelyben döntőbírósként kiküldését javasolták. A munkásság részéről ez nagylelkű gesztus volt és ha a városok nem fogadták el a békeajánlatot, ők viselik a felelősséget a történésekért.

Bonyodalmak az aradi kártyaklub adókiivetése körül

Pénzügyigazgatósági főtisztviselők kiszállása a klubhelyiségbe — Havi 1800 lej jövedelmet vallott be Trichter Rubin

Adóhivatali ellenőrt kap a kártyaklub

Szerdán este két aradi pénzügyigazgatósági főtisztviselő jelent meg a Trichter Rubin vezetése alatt működő aradi kártyaklubban. A bucuresti-i vállalkozó, — mint az széles körben ismeretes — nemrégiben újra megnyitotta néhány izben bezárt klubját az Eminescu-parki kioskban, ahol esténként most már zavartalanul folyik a roulette — kártyával ezuttal és nem géppel — a braziliana és hasonló hazárdjátékok. A vállalkozó szerint miniszteri koncessziót kapott a klubnyitásra és annak birtokában nyitotta meg újból helyiségeit a játékosok kívánó aradi közönség részére. Az adóhivatali tisztviselők, akik tegnap este váratlan vendégként jelentek meg a helyiségben, a klub, illetve Trichter Rubin jövedelme iránt érdeklődtek, hogy a megállapítások alapján törvénytessen meg az adó kiivetése. Trichter Rubin nyomban elegett tett a kívánságnak és szerényen.

1800 lej havi jövedelmet vallott be az érdeklődő pénzügyigazgatósági tisztviselőnek.

A bevallás még Trichter környezetében is meglepetést keltett.

A tisztviselők azonban nem elégedtek meg ezzel a bejelentéssel és kételyeiket fejezték ki Trichter Rubin számadatai kérdésében, miután pedig a vállalkozó ragaszkodott az 1800 lejhez, eltávoztak, azzal a közléssel, hogy jelentést fognak tenni felettes hatóságuknak és javasolni fogják, hogy

egy adóhivatali tisztviselőt delegáljanak, aki esténként a klubhelyiségben tartózkodik és illy módon igyekszik megállapítani a játék-klub jövedelmét.

Háromhavi börtönre ítélték Kecskeméten egy gázoló bucuresti-i soffőrt

Halálragázolt egy tizenöt éves leányt. Elutasították a soffőr szabadlábrahelyezési kérelmét

Kecskemétről jelentik: Radu Alexandru romániai soffőrt, aki Ellenbogen Adolf bucuresti-i bankár gépkocsiját vezette, a szolnok-egyéleli országúton, Abony község mellett halálragázolta Márkus Erzsébet 15 éves kisleányt, aki kerékpáron jött az autóval szemben. Gyorsított eljárás alapján a kecskeméti törvényszék ma délután tárgyalta le az ügyet és Radut gondatlanságból okozott emberölés címén állították bíróság elé.

A bíróság Radut három hónapi fogházra ítélte.

Az indokolásban a bíróság megállapította, hogy Radu nem tartotta be a gépkocsi hajtásra vonatkozó nemzetközi egyezmény rendelkezéseit, 70 kilométernél sebesebben hajtott és ezért nem tudott autójával idején fékezni, amikor egy kanyarulatban a kerékpáros feltűnt. Az ítélet hallatára a soffőr sirva fakadt. Védője az ítélet ellen fellebbezést jelentett be, szabadlábrahelyezési kérelmét azonban a bíróság elutasította.

Kivégezték a semmeringi banditát

A haláltól rettegő gyilkos nyakára az idegizgalmak következtében kirajzolódott a hóhér kötele

Bécsből jelentik: A semmeringi háromszoros rablógyilkos ügyében ma folytatták a statáriális tárgyalást. Érdekes megállapítást tettek az orvosok a vádlott Fleischer haláliszonyával kapcsolatban. A háromszoros gyilkos ugyanis annyira félt a haláltól, hogy a lelki izgalom következtében már állandóan nyakán érezte a hóhér kötelét és

ennek következtében valósággal megrajzolódott nyakán a kötél nyoma.

A mai tárgyaláson erre vonatkozólag egy igazságügyi orvosszakértő kijelentette, hogy a gyilkos nyakán levő éles és kisebesedett vonal a súlyos idegizgalmak következtében lépett fel. A tárgyaláson megjelent csendőrök és detektívek, akik az ügyben a nyomozást végezték, kijelentették, hogy a letartóztatáskor ilyen nyomok nem látszottak Fleischer nyakán. A nyomok tegnap óta kissé elhalványodtak és ennek, az orvosok szerint az a magyarázata, hogy a gyilkos

a tárgyalás megkezdése után megbarátkozott a halál gondolatával.

A délelőtti tárgyalás során kihallgatták a fegyverszakértőket is. Egyértelműen azt vallották, hogy az a Steyer revolver, amellyel a gyilkos agyonlőtte Jónás mérnököt és annak barátját, valamennyi fegyver között a legnagyobb átütő erővel bír, hogy a revolver golyója feltétlenül halálos volt. A szakértők kihallgatása után Auslaender dr. védő azt indítványozta, hogy

vizsgálják meg Fleischer elmeállapotát, mert teljesen beszámíthatatlannak látszik.

A bíróság azonban ezt az indítványt elutasította. Ezután megkezdődtek a perbeszédok, amelyek során Bauman államügyész hangsúlyozta, hogy a vádlott nemcsak háromszoros rablógyilkos, hanem kéjgyilkos is és az

ilyen közveszélyes egyént csakis kötéllel lehet sújtani.

A védő felmentést kért, ami a teremben derültséget keltett. A bíróság délután 1 órakor hirdette ki a halálos ítéletet. A kegyelmi kérvényt a szövetségi elnök elutasította és

ezért délután 4 órakor a Landesgericht udvarán Lang hóhér Fleischert felakasztotta.

Érdekes magyarázata van annak is, hogy miért kezdte csak szerdán tárgyalni a rögtönítélő bíróság a már két héttel ezelőtt kézrekerült háromszoros rablógyilkos ügyét. A rendőrség ugyanis napokkal ezelőtt elfogott egy táviratot, amelyben az állott, hogy

az osztrák horogkeresztesek szabadítsák ki minden módon Rintelent a fogságból.

Ezért az ügyészség a fogházat új vaskerítéssel látta el. Ezek a munkálatok pedig csak kedden értek véget és emiatt szerdán kezdhették meg csupán a semmeringi bandita ügyének statáriális tárgyalását.

Rockefeller súlyos beteg

A kilencvenöt éves petroleumkirálynak válságos az állapota

Londonból jelentik: Rockefeller, a világhírű amerikai multimilliárdos, Amerika petroleumkirálya súlyos beteg és állapota komoly aggodalomra ad okot. A petroleumkirály nemrégiben meghűlt s nem tudja kiheverni a hűlést. Orvosai véleménye szerint a 95 esztendősi milliárdosnak sürgősen el kellene utaznia floridai birtokára, ahol az enyhe éghajlat kedvező hatással lenne egészség állapotára, azonban betegsége nem engedi meg az utazást. Az amerikai petroleumkirály júliusban öltötte be 95-ik életévét és magas kora miatt különösen veszélyes betegsége.

Távozásuk előtt még egy ténykedésük volt: feljegyezték a helyiségben működő krupiek és egyéb alkalmazottak neveit, valamint a jelenvolt játékosokat, akiket a pénzügyigazgatóság előreláthatólag meghallgat arra nézve, vajon milyen jövedelme is lehet Trichter Rubinak. S vajon mennyiben felel meg a valóságnak az a havi 1800 lej, amit a satumarei vállalkozó bejelentett?

A továbbiak felett az aradi pénzügyigazgatóság fog dönteni. Dönteni fog afelett, vajjon

fennáll-e ok arra, hogy megfelelő bírságot vessen ki Trichter Rubinra és szükség-e, hogy esténként adóhivatali tisztviselő ellenőrizze a klub bevételeit.

Mindenesetre nagy érdeklődéssel várják beavatott körökben a pénzügyigazgatóság erre vonatkozó döntését.

Azok, akik a klub vendégei közé tartoznak, meglepetéssel vették tudomásul a vállalkozó jelentését, miután jól látják, hogy esténként tizezrek forognak a kártyasztalokon és ebből a klubnak tekintélyes jövedelme van. Általános vélemény szerint akkor, amikor aradi kiskereskedők és kisparosok, akik nehézmunkával keresik meg rezsijüket és mindennapi existenciájukat, ezres jövedelmek után fizetnek adót, lehetetlenség, hogy éppen Trichter Rubin, aki emberi szenvedélyre alapítja, könnyű és ismert magas jövedelmét, kibújhasson az adózás alól. Ha már egyáltalán szükséges és megengedhető, hogy Aradon hasonló intézmény működjön...

Gázzal megmérgezte magát az óceánrepülő Levine

Tönkrement az egykori dollármilliomos

Newyorkból jelentik: *Levine* Charles, ki mint emlékezetes, Chamberlain pilótával átrepülte az Óceánt, tegnap egyik newyorki barátja lakásán öngyilkossági kísérletet követett el.

Levine dús gazdag ember volt, s mint emlékezetes, ő finanszírozta az óceánrepülést, majd Európában különböző homályos üzleti ügybe keveredett, úgyhogy csakhamar el kellett hagynia pénzügyi botrányainak színhelyét, Páris és visszautazott Amerikába. Itt Levine különböző gazdasági tranzakciókba fogott, amelyek azonban balul ütöttek ki és Levine egykori hatalmas vagyonát úgy szólván teljesen elveszítette. Az egykori dollármilliomost az utóbbi időben barátai támogatták. Levine tegnap egyik newyorki barátja lakásán a cselédszobában kinyitotta a gázcsapot és magára zárta az ajtót.

Ajult állapotban találtak rá, az egyik közeli szanatóriumba szállították, állapota életveszélyes.

A diplomata csak játékbábuk a fegyvergyárak kezében

Világbotrány a hadiipar ellen folyó vizsgálat megdöbbentő leleplezéseiből

— Megvesztegetésekkel irányítják a világpolitikát a fegyvergyárak —

A washingtoni szenátus hadiipari vizsgálóbizottságának múlt éjszakai ülésén, mint jelentették, a legnagyobb megdöbbentést az a levél keltette, amelyet *John Ball*, az angol *Solex Armament Company* igazgatója írt *Mirandához*, az *American Armament Company* igazgatójához. Ball 1934. február 3-án kelt levelében közli, hogy cége az angol hadsereg kizárólagos ügynöke és hogy

az angol hadügyminisztériumtól hat millió font értékű felesleges fegyverkészlet eladására kapott megbízást.

E készlet áll 1.303.000 darab Mauser-puskából, 34.000 Hotchkins-rendszerű fegyverből, 20.000 Lewis-féle gépfegyverből, 8000 darab, repülőgépen használható Lewis-féle gépfegyverből, 15.000 Vickers-féle gépfegyverből, 15.000 különböző gyártmányú forgópisztolyból, 120 millió darab tökényből, stb.

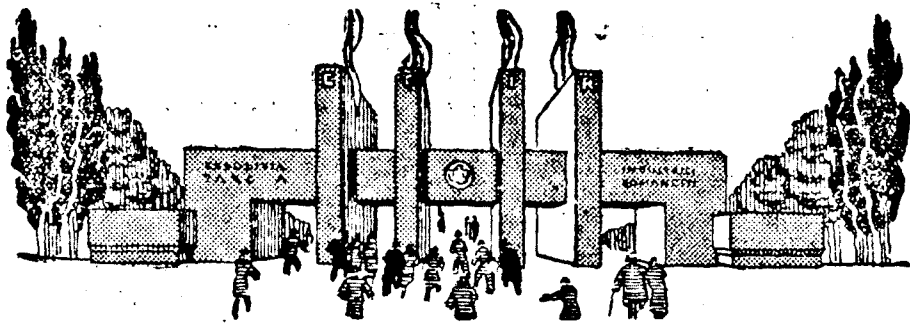
— Mivel az angol hivatalos körök ügynökei vagyunk — így folytatja levelében Ball — ennélfogva szigorú hatósági ellenőrzés alatt állunk és bizonyos megrendelőknek politikai okokból nem szállíthatnánk. Ezért tudnunk kell előre a megvásárolt fegyverek végső rendeltetését és célját, szükséges továbbá, hogy előre közöljék velünk a vásárló kormány nevét, hogy az angol kormánytól a szállításhoz szükséges engedélyt megkaphassuk. Feltesszük, hogy Önök is az Egyesült-Államok kormányának az engedélyt kérik, mielőtt a délamerikai államoknak fegyvert szállítanak.

Egy másik levelében azt javasolja Ball,

Új palotát építenek Bucarestben a szovjet-követség részére

Nemsokára sor kerül a bucuresti-i szovjet-követ ünnepélyes beiktatására

Bucurestiből jelentik: A népszövetségi ülészek befejezése után kerül sor *Ostrowski Mihály*, az első bucuresti-i szovjetkövet ünnepélyes beiktatására. A követség ugyanott lesz, ahol a régi cári követség volt és a palotában nagyarányú átalakítási és renoválási munkák kezdődnek. Ennek levezetésére egy moszkvai építész érkezett a fővárosba. Szó van arról, hogy a jövő év tavaszán teljesen lebontják a követség palotát és új nagy palotát építenek a szovjetkövetség számára.

Csütörtökön, 1934. szeptember 20-án nyílik meg BUKARESTBEN, a Károly-parkban a Román Ipari Kiállítás és Vásár

A román ipar teljesen egyenértékű a külföldi iparral! Mindent előtudunk állítani az országban! Nincs többé technikai titok a román ipar számára! 359 Jöjjetek és lássátok Hazánk iparának győzelmes felvonulását a Károly-parkban!

50%-os vasúti kedvezmény.

hogy az American Armament Company ajánlja a washingtoni kormánynak,

vásároljon nagyobb fegyvermennyiséget és adja el Kinának a Japán elleni harc céljaira.

— Kína minden évben óriási fegyvermennyiséget fogyaszt — írja levelében Ball. — Az idealista álmódú ellenére, akik még mindig azt hiszik, hogy a „homo sapiens” becsületérzettel, igazságszeretettel és adozatkészséggel van eltelve, Japán még nagyobb darabokat szel majd le Kinából mindaddig, amíg csak lehet. Előbb azonban

Japánnak meg kellene vásárolnia, vagy le kellene győznie a Szovjetet.

Bocsánatot kért az angol király meggyanusításáért a hadiipar panamáit vizsgáló bizottság

Londonból jelentik: A mai angol lapok közlik, hogy több állam diplomáciai uton tiltakozott a washingtoni szenátus hadiipari vizsgálóbizottsága előtt elhangzott anna kijelentések miatt, amelyek

súlyos gyanúsításokat tartalmaznak bizonyos személyiségekkel szemben.

Hull külügyminiszter tárgyalta ez ügyben a bizottság tagjaival.

A Daily Express jelenti Washingtonból, hogy Sir Ronald Lindsay, washingtoni angol nagykövet formászerű tiltakozást jelentett be a bizottság előtt elhangzott tanuvallomások miatt, amely

V. György angol király ellen gyanúsításokat tartalmazott.

Erre Nye szenátor, a vizsgálóbizottság elnöke és Hull külügyminiszter is formászerű bocsánatkérő nyilatkozatot tettek közzé. Nye elnök hangoztatta, hogy

a bizottság mélységesen sajnálja azokat a téves benyomásokat, amelyeket egyes gyárak külföldi ügynökeinek bizonyos magasállású személyiségekről tett alaptalan, de jóhiszemű kijelentései keltettek

és sajnálja, hogy e kijelentéseket úgy tekintették, mint a bizottság nézetét. Hull kijelentette, hogy a vizsgálat kizárólagos célja a hadiipar óriási méretű visszaéléseinek leleplezése volt és hogy sem a bizottságnak, sem az ame-

ami viszont nem áll az Egyesült-Államok érdekében, ennélfogva támogatniok kellene Kinát, mi pedig ebben az esetben értékesíthetjük óriási fegyverkészleteinket.

Közöljék meg a washingtoni külügyminisztériumot és hadügyminisztériumot és közöljék velük áraink jegyzékét.

Ajánlják fel, esetleg nem üzletemberek közbenjárásával, szolgálatainkat, mert nem minden cég tud bármely percben hétszáz ezer puska és ötvenezer gépfegyvert szállítani.

Az egyik tanu vallomásából kitűnt, hogy bizonyos fegyverkereskedők

cocktailket fizettek külföldön bizonyos amerikai diplomáciai attaséknak.

Londonból jelentik: A munkáspárt elhatározta, hogy a parlament egyik első ülésén

szigorú vizsgálatot fog követelni bizonyos angol fegyver- és lőszergyárak ellen,

amelyekről az amerikai szenátusi vizsgálóbizottság tárgyalásain botrányos dolgok derültek ki. Az indítványt Lord Landsbury és Viscount Cecil fogja előterjeszteni, akiktől köztudomású, hogy a hadianyaggyártás államosítását kívánják.

rikai kormánynak nem volt szándékában bármely más kormányt vagy annak tisztviselőjét a legcsekélyebb mértékben is megbántani.

A múlt éjszakai tárgyalás folyamán Lawrence Leon, az American Export Company egyik mexikói ügynöke a bizottság előtt felolvasott levelében a következőket írja:

— Itt (Mexikóban) a megvesztegetést magától értetődő dolognak tekintik. A mexikói kormány egyik főmérnökének, aki az állami gépgyárat vezeti, egy pompás gépkocsit ígertem ajándéknak, ha nekünk juttatja a kormány megrendeléseit. Eddig nagyon elhanyagoltuk ezt az országot. Bárcsak itt maradhatnék még néhány hónapig.

Premier!
CENTRAL: 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor
TELL VILMOS
 ujjonnan átdolgozott hangosfilmváltozat.
CONRAD VEIDT
 Theodor Loos Maly Delschaft Hans Marr
SELECT: 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor
A cigánykirály
JOSÉ MOJICA ROSITA MORENO
 D. u. 3 órákor 7 leles átlagbélváratlan!
 Kairoi kaland (Renate Müller, W. Fritsch.)
 Jön: Az első csók. Romantikus szerelmi történet.
 főszerepekben: Janet Gaynor, Warner Baxter, Margaret Lindsay.

HIREK

Tenyérolaj

Illóolaj és bizonyára szagtalan és mint neve is mutatja: a tenyeret dörzsölk be vele. Nem rózsalevelekből szűrik, üzletről szűrik. Nem a tenyeret teszi simábbá, — az üzletet teszi simábbá. Legáltalában is így magyarázza ezt az olajfajtát az amerikai szenátus hadiipari vizsgálóbizottsága által felderített levél, amelyet a pusztulás egyik angol nagyiparosától írt a pusztulás egyik amerikai nagyiparosának — a levél ajánlatot tesz, hogy együtt szállítsanak fegyvereket a háborúskodó dél-amerikai államoknak s azt mondja, hogy a fegyverszállítási üzletekhez szükséges tényérolajat nyugodtan hozzá lehet számítani a vételárhoz.

Ezek után nincs szükség a tényérolaj további lexikális magyarázatára, vegytanilag is igen egyszerű annak az illóolajnak az előállítására. A tenyeret nem teszi simábbá, csak — illatosabbá, néha úgy érezni, hogy ez az illat, ez a furcsa parfüm szálldos a világpolitika fölött is.

Ez a tényérolaj, ez a világ nagy hadianyaggyárainak — kenőolaja. Ez a kenőolaj simábbá teszi az üzletet, de ez teszi csuszamlóssá — a békét. Jellemző tulajdonsága a tényérolajnak, hogy, mint a levél mondja, „nyugodtan hozzá lehet számítani a vételárhoz”. Szóval minden benne van a vételárban. A háború, a halál, a pusztulás — és még a tényérolaj is. Minden benne van. Ebben igazán minden benne van. Ebben a levélben minden benne van. Az amerikai szenátus vizsgáló bizottsága nagy szolgálatot tett a világnak, amikor ezt a levelet nyilvánosságra hozta — a tényérolajkatelnek ezt a levelet, amely összes fehér, kék, sárga, narancsszínű, lila könyveknél többet mond a világnak a katasztrófák eredetéről.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Keleti légzárlás, esetleg még záporosok várhatók. A nappali hőmérséklet nem változik még lényegesen, de éjjel a lehűlés fokozódik.

— **Az üzletek téli zárórája.** Bucurestiből jelentik: Az üzletek nyári zárórája szeptember 15-én jár le. Ettől az időponttól kezdve az üzleteket a 144.925. számú miniszteri rendeletben megállapított időpontokban kell nyitni és zárni. — Ugyancsak a téli záróra vonatkozik a biztosító intézetekre és a bankokra is.

— **Propaganda-beszéd Hitlerrel, a toronytetőről.** Cetatea-Albaról jelentik: A város közelében levő Tomtino faluban egy Scherder Johann nevű német fiatalember felmászott a templom tornyára és onnan Hitler-propaganda beszédet intézett a lakossághoz. A szónokot a csendőrcök nagy nehezen lehozták a toronyból és nyomban orvosi vizsgálatnak vetették alá. A vizsgálat során kiderült a szónoktól fiatalemberről, hogy örült és ezért intézkedés történt kórházszállítására.

— **Szeptember 20-án nyílik meg a bucuresti-i Mintavásár.** A bucuresti-i Mintavásár rendezésége hivatalosan közli, hogy a Mintavásár megnyitása, a hivatalos fórumokkal egyetértően, ünnepélyes felavatás keretében, szeptember 20-án, csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz.

— **Chorin Ferenc dr. ünneplése.** Budapestről jelentik: A Gyáriparosok Országos Szövetsége e hó 12-én elnöki ülést tartott. Ezen az ülésen megjelent Chorin Ferenc dr. elnök, aki külföldi utjáról a napokban érkezett vissza. Chorin Ferencet az elnökség tagjai meleg ünneplésben részesítették magas kitüntetések alkalmából.

— **Légivonat Oroszországban.** Moszkvából jelentik: Egy vontatórepülőgépből és három sárkányrepülőgépből álló légivonat tegnap Moszkvából Krime repült. A légi vonat minden baj nélkül érkezett meg és simán szállt le a krime repülőterén. Az 1329 kilométeres utat 9 óra és 37 perc alatt tette meg.

— **Új rendelet a weekend vasúti jegykedvezményről.** Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága elrendelte, hogy a jövőben a weekend-jegyek érvényes szombaton és az ünnepnapokat megelőző napon 0 órakor kezdődnek. (Eddig délelőtt vette kezdetét a weekend-jegyek érvényessége). Ezek a jegyek hétfőn, illetve az ünnep utáni napon 24 órakor vesznek el érvényességüket és 24 órára a jegytulajdonosoknak már vonaton kell ülniök. Ezeket a hétyégi kedvezményes jegyeket az ország bármely állomásán ki lehet váltani.

— **Légi posta Anglia és Ausztrália között.** Londonból jelentik: Az angol posta december 1. kezdve légi postajáratot indít rendszeresen Angliából Ausztráliába. A postarepülőgépek az utat terv szerint 12 nap alatt teszik meg.

— **Timisoarai autóval elhurcoltak egy oradeai leányt.** Oradeáról jelentik: Egy izgalomtól kipirult fiatal asszony jelentkezett a rendőrség ügyeletes tisztjénél és arra kérte a szolgálatban levő rendőrtisztet, hogy indítsanak azonnal széleskörű nyomozást titokzatos körülmények között elhurcolt 17 éves huga felkutatására. A fiatal ur-asszony a bejelentés során elmondta, hogy B. K. nevű 17 éves huga ellen az „autós fiatalemberek”, akik magukkal hurcolták — tudomása szerint Timisoarara — merényletet is követtek el a fiatal leány ellen. A rendőrség az első pillanatban a kissé fantasztikusnak látszó bejelentés alapján megindította a nyomozást és ennek során megállapították, hogy a feltűnő csinos, karcsú fiatal leány tegnapelőtt délelőtt egy Tms. jelzésű autóval járt mindenütt a városban, az autóban három elegáns fiatalember ült, akikkel valószínűleg el is kocsikázott más vidékre. Nem tudták még megállapítani azonban azt, hogy B. K.-t az ismeretlen autós fiatalemberek saját akarata ellenére vitték volna magukkal és így egyelőre a legnagyobb diszkrecióval és kellő tapintattal folytatják tovább a vizsgálatot.

— **Iamandi alminiszter autója halálra gázolt egy gyermeket.** Bucurestiből jelentik: A Ploesti-bucuresti-i orszáuton egy autó, amelyben Iamandi alminiszter ült, Puceni község előtt elütött egy 14 éves leányt. Az életveszélyesen sérült gyermeket kórházba akarták szállítani, utközben azonban meghalt.

Meglincseltek Indiában egy ámokfutó soffört

Szörnyű szerencsétlenség történt Rasnapi indiai városban. Egy magánautó hindu sofförjes aki kocsijával a legnagyobb forgalom idején egy áruház előtt álldogált, hirtelen ámokörületbe esett. Beugrott a kocsiba, megindította és behajtott a legsűrűbb embertömegbe. A hatás borzalmas volt. 12 ember maradt véresen a kerekek alatt, akik közül többen mindiárt a helyszínen meghaltak. Az ámokfutó sofför örült iramban száguldott össze-vissza a bazárnegyed szűk uccáin és még 28 embert gázolt el, akik közül ugyancsak többen meghaltak. Az örült gépkocsivezető további garázdálkodását egy angol turista akadályozta meg, aki revolvért rántott és keresztüllötte a gépkocsi pneumatikáját. A sofför erre pillanatok alatt megállította a kocsit és egy hatalmas benzinkannával támadt rá az angolra. E pillanatban azonban már ráfáradtak a benzümlöttek is és mivel Indiában az ámokfutókat semmiféle törvény nem védi, a dühögő tömeg a helyszínen meglincselte a szerencsétlen soffört és a rendőrség már csak szét darabolt holttestét találta.

— **Világrekordot csinált egy angol siklórepülő.** Londonból jelentik: John Kawar, angol siklórepülő új világrekordot állított fel a motornélküli repülésben. A kiváló pilóta viharos időben 12 óra és 22 percig maradt egyfolytában a levegőben és ezzel felülmulta a németek által felállított motornélküli tartamrepülési rekordot.

— **Nagybirtokosok súlyos autószerencsétlensége.** Pécsről jelentik: Ma délelőtt súlyos autószerencsétlenség történt Gödre község határában. Egy gépkocsi, amelyben Nádossy Kálmán és Jankovics Béla nagybirtokosok, továbbá Dórv Miklósné született Széchenyi Irma grófnő ülték, egy éles kanyarban felborult. Dórvné és Jankovics kar- és lábtörést szenvedtek, míg Nádossy csak könnyebben sebesült meg. Mindhármukat a pécsi kórházba szállították.

— **Halálozás.** Wahrenfeldi Dörner János volt aradi gyáros csütörtökön délelőtt 10 órakor hosszas szenvedés után elhunyt 59 éves korában. Temetése szombat délután 4 órakor lesz Ghiorcon. (Minden külön értesítés helyett).

— **Szeptember 20. és október 1. között még érvényben marad a kompenzációs export-rendszer.** Bucurestiből jelentik, hogy a Nemzeti Bankban lefolyt tanácskozáson döntöttek arról, hogy szeptember 20. és október 1. között miképpen bonyolódik le a külkereskedelmi forgalom. Ugyanis e hó 20-án megszűnik a kompenzációs kiviteli rendszer, ami különösen a gabonaexportot érinti súlyosan. Az új kiviteli rendszer csak október elsején lép életbe, de annak irányára még ismeretlen. Hogy szeptember 20. és október 1. között ne akadályon fenn a kivitel, a legutóbbi tanácskozáson következőleg határoztak: A szeptember 20-ig vagonba, vagy hajóba rakott exportárakra október 1-ig érvényben maradnak a kompenzációs export-rendszer szabályai. Az e hó 20-a előtt benyújtott export-import kérvények alapján 20-a után akkor is lebonyolítható az export, ha nem rakták be az árut.

— **Nagy részvét mellett temették el Simon Berta tanárnőt.** Ma délután fél 6 órakor vette kezdetét a gyászszertartás a Str. Greceanu 20. számú ház előtt, ahol Simon Berta, az elhunyt katolikus leányiskola hitoktató-tanárnőt ravatalozták fel. Hatalmas tömeg vette körül a ravatalt, amelynél Lakatos Ottó dr. házfőnök, plébános szentelte be a koporsót. Ezután következett a tulajdonképpeni szertartás, mely után Kulcsár Kálmán minorita-szerzetes mondott gyászbeszédet és imát az elhunyt lelkiüdvéért. Ezután megindult a menet a felsőtemető felé. Sűrű sorokban vonult fel a gyászoló tömeg a koporsót vivő halottas kocsit után. Mindenki eljött, hogy utolsó útjára kísérje azt, aki életében olyan sok jót tett a nyomorgó emberekért. Eljött az általa alakított Leányklub népes küldöttsége, valamint az összes, általa megszervezett énekkarok képviseltették magukat. A gyászolók között ott volt Monay Ferenc dr. szentzéki generális-asszisztens és igen sokan a katolikus egyház világi irányítói közül. Hét óra is elmúlt, amikor már csak egy frissen hantolt sírhalom jelezte Simon Berta nyugaló helyét.

— **Az aradi ügyvédi kamara tíz ügyvédet függesztett fel tagdíjhátralék miatt.** Az aradi ügyvédi kamara a következők közlésére kért fel bennünket: Az aradi ügyvédi kamara választmányai mai ülésén foglalkozott a tagdíjhátralékok behajtásával. A Kamara választmányai az ügyvédi törvény rendelkezéseire való hivatkozással s mint, hogy az eddig kibocsájtott fizetési felszólítások eredménytelenek maradtak, az ügyvédi törvény által előírt végső eszközökhöz: a felfüggesztéshez volt kénytelen folyamodni. Az ügyvédi kamara egyelőre tíz ügyvédet függesztett fel a gyakorlatról. Megjegyezzük, hogy az ügyvédi törvény a felfüggesztés kimondását már egynegyedévi tagdíjhátralék esetén előírja.

— **A clujli katolikus leányképzőiskola kilencven felterjesztett növendéke közül egyet sem ismert el magyarnak a minisztérium.** Clujról jelentik: Ismeretes, hogy ez évben a közoktatásügyi minisztérium úgy intézkedett, hogy az ellenőrzésre kiküldött tanügyi felügyelők a kisebbségi középiskolákba beiratkozott és kifogásolt tanulók névsorát terjeszték fel Bucurestibe. A nevek elemzését a kiküldött inspektorok megkezdték. Az egyik clujli középiskola 50 felterjesztett neve közül csak ötöt ismert el a minisztérium. Negyvenöt diákot az állami középiskolába, vagy a német iskolákba utalt át. Még rosszabbul járt a híres clujli katolikus leányképzőiskola, amelynek 90 felterjesztett növendéke közül egyetlenegy sem ismert el magyarnak a minisztérium. Érdekese és egyben jellemző, hogy a clujli szász elemi iskola növendékei közül is annyit kifogásolt a minisztérium, hogy az iskolaigazgatóság az intézet működésének megszüntetésén gondolkodik. Nincs elég növendéke, nem érdemes tartani az iskolát.

— **Ma délelőtt egy 19 éves fiatalember hullóját fogták ki a Marosból a timisoarai hid közelében.** Mint kiderült, a holttest Cenedan György mándrulóc-i fiatalemberrel azonos, aki egy tutajról belezuhant a Marosba és mielőtt segítségére siethettek volna, belefutott a folyóba. A rendőrség most hivatalosan értesítette a hozzátartozókat arról, hogy a Maros kivette a fiatalember holttestét.

Megnyílt — a Sztratoszféra-klub

Természetesen amerikai intézmény. A napokban nyílt meg a newyorki Rockefeller-felhőkarcoló 65-ik emeletén ez a nagyszerű klub, amely ma Amerika egyik legelegánsabb mulatója. Publikuma a felső ötszázból kerül ki, amelynek tagjai azzal az illúzióval ültetik a cocktail-el teli poharakat, hogy valami közösségük van a mai idők egyik legnépszerűbb tudományával: a sztratoszféra-kutatással...

— **Beiratkozás Balla Frigyes festőiskolájába.** Balla Frigyes festőművész festő- és rajziskolájába a jelentkezések megkezdődtek. Jelentkezni lehet minden délelőtt tíz órától tizenkét óráig, délután 2—4-ig. Strada 29 Decembrie 4. Gyermekeknek játszva tanítás. 3773

— **Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kózzza és gyakori félelemlében szenved, akkor igyék reggelenként éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait, csökkenti a mérges bégázfejlődést s elhárítja a vértudulásokat.**

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

ANGEL: Piața Catedrală,
KESZTENBAUM: Str. Ghiza Birta,
OMESCU: Bulev. Regina Maria.

— Hétfőn lesz Marina görög hercegnő és György angol herceg hivatalos eljegyzése. Párisból jelentik: Marina görög hercegnő, akit — mint ismeretes — György angol királyi herceg jegyzett el, ma nyilatkozott az egyik lapnak. Elmondta, hogy esküvőjük november 20-a körül lesz, a végleges időt azonban az angol királyi pár állapítja meg. Hétfőn utaznak Londonba, ahol a király és a királyné előtt huzza ujjára a herceg hivatalosan a jegygyűrűt. A gyűrű platinából készült és Kasmirből hozott zafirok díszítik. A hercegnő végül közölte, hogy szeptember végén visszatér Párisba, mert ragaszkodik hozzá, hogy ott készüljön esküvői ruhája.

— Uj francia követ Budapesten. Párisból jelentik: A francia kormány Gaston Maugras eddigi teheráni követet budapesti követévé nevezte ki.

— Amerika francia frankot dob piacra. New-Yorkból jelentik: Az amerikai valutakiégység alap tegnap közbelépett a dollár árfolyamának kiegyensúlyozására. A közbelépés a párisi, londoni és newyorki tőzsdéken történt és valamennyi amerikai tőkés titkos utasítást kapott, hogy nagymennyiségű frankot dobjon a piacra, amint a francia frank árfolyama emelkedik.

— Szigorú devizabezsolgáltatási kényszer Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Mint most kiderült, a kormány legújabb rendeletével nemcsak a külföldi értékpapírok beszolgáltatására kötelezi a Csehszlovákiában tartózkodó jogi és fizikai személyeket, hanem újabban elrendelték valamennyi külföldi fizetési eszköz beszolgáltatását is. Erre a szigorú devizabezsolgáltatási kényszerre kétségkívül az a körülmény készítette a kormányt, hogy Csehszlovákia külkereskedelmi mérlege az utóbbi hónapokban ismét leromlott és ez egyben nyílt beismerése annak, hogy a cseh korona devizálásával kapcsolatos stabilizálási tranzakció kudarcra jutott.

— Károlyi József gróf temetése. Székesfehérvárról jelentik: Károlyi József gróf koporsóját tegnap este szállították Budapestről Fehérvár-Csurgóra. A falu határában a lakosság gyertyákkal várta a földesura koporsóját, amelyet a kastély könyvtártermében ravataloztak fel. Ma délelőtt a Károlyi kastély főbejárata előtt tábori oltárt állítottak fel, amely elé a koporsót is kivitték. A temetési szertartást Shvoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök végezte.

— Uj rendszerű hadihajók Angliában. Londonból jelentik: Az angol admirális új rendszerű hadihajókkal kísérletezik. Az új csatahajók egészen átalakítanak a haditengerészetet. Ezek a csatahajók csupán ezeröttszáz tonnásak, de vastag páncéljuk van, erős gépekkel rendelkeznek és hat hüvelykes ágyukkal vannak ellátva. A kis csatahajó diadalmasan veheti fel a harcot a könnyű cirkálókkal is. Miután a londoni tengerészeti egyezmény csak a kétezer tonnánál nagyobb hadihajók építését korlátozza. Ilyen kis csatahajókat korlátlan mennyiségben lehetne gyártani. Az új liliputi hadihajók főleg ételmiszerszállítványok kíséretére alkalmasak.

— Kihúzták a nyolcmillió lejes nyereményt. Bucurestiből jelentik: Az állami osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket húzták: 8 millió lej nyert No. 59218. Ez a szerencsés sorsjegy két bucurestii magasrangú tiszt, két íasii, három turnuseverini és egy timisoarai lakos birtokában van. A további nagyobb nyeremények: 60.000 lej nyert No. 67148, 59857. 40.000 lej nyert No. 7087, 79529, míg 20.000 lej nyertek No. 1431, 3916 és 72490. A húzási eredményeket telefon utján kaptak és így azok helyességéért felelőséget nem vállalunk.

— Autobusz és teherautó karambolja Aradon. Ma reggel 9 órakor a Str. Eminescu-n közlekedő 6 számú autobusz, amely zsufolva volt utasokkal, összeütközött egy teherautóval. Az összeütközés a református templom előtt játszódott le és szerencsére nem volt erős. úgy, hogy a bennilőknek az ijedségen kívül semmi bajuk nem történt. Az autobusz könnyebben megrongálódott, míg az összeütközésnél hibás teherautó szörförje anélkül, hogy megállt volna, tovább hajtott. A szemtanúk kiáltásokkal figyelmeztették a legközelebbi sarkon posztoló rendőrt, hogy állítsa le a szabálytalanul haladó teherautót, azonban a rendőr minden igyekezete hiábavalónak bizonyult, mert a szörför, aki nyilvánvalóan, hogy a balasfért felelősségre vonják, a rendőr szavára sem állt meg és így próbálta kivonni magát a következmények elől. A rendőri eljárást az ügyben bevezették.

— A Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesületének alulirott elnöke felhívja tagjainak b. figyelmét, hogy a tagdíjait és hátralékaikat f. évi október hó 31-ig feltétlenül fizessék be, mert csak ezen időpontig kifizetett hátralékok és rendezett tagsági díjak lesznek figyelembe véve a viszontbiztosítás megkötésekor, illetve az összegek kötvényesítéskor a „Generala” biztosító társaságnál. A közgyűlési határozat folytán a viszontbiztosítás kedvezményeiben azon tagok is fognak résztülni, akik hátralékaikat visszamenőleg 1933. január 1-ig teljesen kifizetik. Fenti hátrádk az utolsó nap, amikor a „Generala” biztosító társaságnak átadandó tagok névjegyzéke lezárul, s mely időpont után utólagos felszólításoknak nincs helye, illetve ezután a vezetőség jogi és anyagi felelősséget nem vállal tagjaiért. Az egyesület csödbe jutására és felszámolására vonatkozó mindennemű híresztelések alaptalanok. A biztosításra vonatkozólag mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál a vezetőség a hivatalos órák alatt. Bugariu Constantin, elnök. 3801

Megszökött egy fiatal nőstényoroszlán

Varsóból jelentik: A vöttai kastélyból, a mely Haas lengyel nemes tulajdona, a napokban megszökött egy fiatal nőstényoroszlán. Az állat valahogy kiszabadult ketrecéből, az udvarra került, majd onnan kijutott a szabadba és eltűnt a közeli erdőben. Az uradalom összes erdészei és egész személyzete az oroszlán üldözésére indult, azonban fáradozásuk mindegyik nem járt semmiféle eredménnyel. A környéken nyaralókat rendkívül nyugtalanítia az eset, noha a nőstényoroszlán mindössze héthónapos volt és a kastélyban igen lámbornak mutatkozott. Nem tudni azonban, hogy miképp fog a szabadban viselkedni a szelidítésre fogott vadállat, amely most már akkora, mint egy jól megtermett mészáros-kutya.

— Marxista-forradalom készült Spanyolországban. Madridból jelentik: A rendőrség nagyszabású marxista-forradalmi tervet leplezett le. A belügyminiszter kijelentette, hogy a részleteket egyelőre nem közölheti, mert a vizsgálat folyik.

— Szeptember 15-én zár a katonas-trand. A katonai strand igazgatósága közli, hogy a fürdőt szeptember 15-én bezárják. Felkéri a bérlőket, vigyék el ingóságait, egyben pedig megköszöni azt a támogatást, amelyben részesítették.

— Kereskedő-gyűlés vasárnap. Az Arad Kereskedelmi Testület az őszi munkáévi kezdetével vasárnap, szeptember 16-án d. e. fél 12 órai kezdettel közgyűlést tart az egyesület nagytermében és erre az elnökség ezúton hívja meg az összes tagokat. A tárgysorozat a kereskedelem általános érdekű folyó ügyei mellett két fontos ügygel foglalkozik; a Polgári Jótékony Egylet a menház telkének parcellázásával kapcsolatban ajánlatot tett az ingatlanára, a Kereskedelmi Testület javára bekebelezett betegápolási szolgalmi jog pénzbeli megváltása iránt, ennek megváltása és határozathozás. A másik, országos jelentőségű ügy pedig az adótörvények módosítási terveivel kapcsolatban a szövetség által kidolgozandó javaslat megbeszélése és a szövetség által ez ügyben kibocsátott statisztikai kérdőívek cégenkénti kitöltésének az ügye. E fontos kérdések előkészítése végett a közgyűlést közvetlenül megelőzőleg a választmány 11 órai kezdettel ülést tart és meghallgatja a vezetőségnek a közgyűlés elé terjesztendő javaslatait. Az elnökség kéri a közgyűlésre a tagok minél nagyobb számban való megjelenését, hogy a határozatképesség meglegyen. Határozatkép telenség esetén a közgyűlés szeptember 24-én, d. e. 11 órára hívatik össze, amikor a megjelentek számára való tekintet nélkül határozni fog. Domán Sándor, elnök. Szőlősi Zsigmond dr. főtitkár.

— A Timisoarai Mentősorsjáték nyereményei: Főnyeremény: Lei 250.000 No. 3906. Lei 100.000 No. 11030. Lei 50.000 No. 32122. Lei 25.000 No. 5590. Lei 10.000 No. 39851. Lei 5.000 No. 1040, 21237, 24908, 39344. Lei 2.000 No. 5805, 12485, 18558, 32382, 33022. Lei 1.000 No. 78, 5523, 10458, 10805, 12793, 15219, 16508, 20316, 26797, 38892. Ezenkívül kihúztak még 20 drb. 500 Leies, 52 drb. 250 Leies, 100 drb. 100 Leies és 440 drb. 50 Leies nyereményt. Az 50.000 Leies főnyereményt a Goldschmidt Bank által eladott 32122. számú sorsjegy nyerte, melynek tulajdonosa Weisz Áron, mosóczi-telepi szatócs, aki a nyereményt a Goldschmidt Banktól már fel is vette. Húzási listák megérkeztek, s az a Goldschmidt Bankban, valamint Sándor Iván & Co.-nál és az összes trafikokban kapható.

— Ellentét a magyar Orvosszövetség és a kormány között. Budapestről jelentik: A magyar honvédelmi minisztérium ma rendeletet adott ki, mely szerint felszólítja a magyar Orvosszövetség honvéd-orvostagjait, hogy azonnal lépienek ki az Orvosszövetségből. A rendelet indokolásában kiemlíti, hogy honvéd-orvosok nem lehetnek olyan testület tagjai, amely a kormány rendeletével szembe helyezkedik. A magyar Orvosszövetség a tisztviselők betegsegélyező intézménye miatt került ellentétbe a kormánnyal.

— Az állami Osztálysorsjáték 5-ik osztályának húzási eredményei 1934. szeptember 13-án 10-ik húzási napon. Lei 8.000.000 No. 59218. Lei 3.000.000 No. 35551. Lei 200.000 No. 70331. Lei 60.000 No. 59857, 67148. Lei 40.000 No. 7087, 59482, 79521, 22975. Lei 20.000 No. 1292, 1431, 3916, 15011, 17043, 23189, 60708, 72490 és még 1682 nyeremény Lei 15.000 és 5.500 között. Össznyeremények: Rendes nyeremények 26195, pót. nyeremények 5 drb. Lei 1.000.000-ós, mozgójutalmak 4 drb. egy-egy millió. Kisorsolva: 16775 rendes nyeremény. Kisorsolandó még: 9425 rendes nyeremény, 4 mozgójutalom, 5 drb. egy-egy millió pótnyeremény és az 5.000.000-ós nagyjutalom, mely felosztható 5 drb. 1—1 millió jutalomra. A húzás szeptember hó 26-ig tart.

— Turisták vasárnapja. A Societatea Carpatina Ardeleana aradi „Czárán Gyula” osztálya f. hó 15-én délutáni és f. hó 16-án reggeli indulással személyszállító autobuszkon kirándulást rendez a cásosai turista-menedékházhoz. Onnan kisebb kirándulások vasárnap délelőtt a Highiş- és Orleszcucokra. Visszatérés vasárnap este. Jelentkezni lehet a Sándor Iván-féle sorsjegyirodában. Vendégeket szívesen látnak.

— A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjegyesülete f. hó 15-én szombaton délután fél 5 órakor hivatalos helyiségében választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagok teljes számban leendő pontos megjelenését kérjük. Egyben felhívjuk Szentpéter Lajos, Martin Péter és özvegy Matus Károlyné volt Sz. V. V. nyugdíjasokat, hogy az augusztus havi nyugdíjuk felvétele végett a CFR központi pénztárában melőbb jelentkezzenek.

Meghalt a chilei turk király

Santiago de Chileből jelentik: A napokban meghalt itt M. Victor Reby, a Chetentham College volt növendéke, akit a chileiek a „turf leg-tökéletesebb angol gentlemanje”-nek neveztek. M. Victor Reby mint lövésiművész, lőtulajdonos és zoké a chilei köversenyek legnépszerűbb alakja volt és az általa, illetve lovai által nyert összeg meghaladja az egymillió fontot. „Don Victor” — amint őt baráti körben nevezték — éppen azon a napon halt meg, amikor kedvenc lova, az „Etoile” Chile legklasszikusabb löversenydíját megnyerte. A santiago de chilei lapok sportmellékletei a gyász jeléül gyászkeretben jelentek meg a chilei turk király halála napján.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonos Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye. Közzük, hogy szeptember 15-én, szombaton délután 4 órai kezdettel egyesületünk hivatalos helyiségében (Piata Avram Iancu No. 18.) választmányi ülést tartunk, melyre — a tárgysorozat fontosságára való tekintettel — a választmányi tagok teljes számban való pontos megjelenését kérjük. Elnökség.

URANIA

Ma, pénteken 3 (mérs), 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ -kor
Szenzáció!

Kacagó tarka tavasz

Miki egér és Silly Simphony színes trükk-filmek egy műsorban.
Bucurestiben, Bécsben, Budapesten hónapok óta szalad.

Ma! naptól kezdve kizárólag premier!

PARAMOUNT HANGOS HIRADOKAT vetítünk.

KINA FELÉ HAJÓZIK EGY ARADI LEGIONISTA

Krilow Jean aradi származású legionista alhadnagy kalandos útja Pancotától Marokkóig és Marokkótól Tonkin francia gyarmatig. — Gyors előléptetés reményében indul a halálos veszély elébe az alhadnagy. — 800 katona a hajófenéken

Leépítés kezdődött a francia idegenlégióban

Tíz esztendővel ezelőtt Egry Sándor, a pancotai uradalom akkori tisztviselője még csak nem is álmodott arról, milyen utakra sordorja a kalandvágy és a megélhetésért folyó küzdelem. Szorgalmasan járt hivataiba és sohasem jutott eszébe a messzi Keletre gondolni, elégedetten élte a fixfizetéses tisztviselő nyugalmas életét. Egyszer azonban kisiklott lába alól a biztosnak hitt talaj. A pancotai uradalom megkezdte a leépítéseket, mert a birtok hágrészét kisajátították és a nagy vállalat anyagi válságba jutott. A leépítettek között szerepelt Egry Sándor is, aki megkapta végkielégítését és nyomban megkezdte harcaát — új egzisztenciáért.

A magántisztviselő egy ideig Pancotán élt, majd Aradra költözött és itt keresett állást. Minden kísérletezése csődöt mondott és amikor az összegyűjtött kis pénz veszedelmesen fogyatkozni kezdett, merészebb terveket kezdett szőni. Egry Sándort elfogta a kalandvágy és úgy látta, hogy messzi országokban könnyebben jut keresethez. Kilenec esztendeje annak, hogy az aradi hivatalnok vonatra ült. Párisba ment, ahol jelentkezett az idegenlégiónál Krilow Jean név alatt. Azt már tudta, hogy a légiónál a legtöbbben idegen néven szerepelnek, a francia katonai hatóságok nem törődnek az ilyen formalitásokkal és senkitől sem kérnek igazoló írást. Jobbnak találta tehát francia nevet felvenni.

Krilow Jean aláírta a szerződést, amelyben öt esztendőre elvesztette a jogot, hogy személye felett rendelkezze. Sidi el Abbasba került és élénk színekkel festette le Aradon élő feleségének küldött levelekben az első idők szenvedéseit. Az aradi származású legionista sokszor gondolt szökésre és öngyilkosságra az első esztendők alatt, lassankint azonban megszokottá vált a marokkói pokol. A legionista az ezredparancsnok egyik kedvence lett, a bennszülöttekkel vívott harcokban kitüntette magát, előléptették, kitüntetésekkel kapott és az ötödik esztendő elteltével már kiváltságos helyzetbe jutott ezrednél. A szerződés lejárt és Krilow Jeannak gondolkodnia kellett afelett, elérkezett-e már az ideje annak, hogy visszaváltozzon Egry Sándorrá. A maradás mellett döntött. Kérvényt nyújtott be a hadügyminiszteriumhoz és közölte, hogy tovább akar szolgálni.

Küzdelem az érvényesülésért

Az aradi származású altiszt szándékát méltányolták. Megkapta a francia állampolgárságot — Krilow Jean névre — és az ezredes intervenciója nyomán tisztiskolába került. Ennek elvégzése után már misem állott annak útjában, hogy megkapja az alhadnagyi rangot, ami már jelentékeny fizetést és pozíciót jelentett számára. Visszakerült azután Sidi el Abbasba és ott szolgált tovább. Néhány hónappal ezelőtt az alhadnagy türelmetlenül kezdett, a várt újabb előléptetés elmaradt. A francia hadügyminisztérium takarékossági szempontból erősen megszorította az előléptetése-

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Tanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulvardul Academiei mindkét sarkán.

„Athene Palace“-szállodával szemben levő sarkokbódében.

„Grand Hotel“-vel szemben, a főposta sarkán.

ket és Krilow Jean hiába próbálta újból igénybevenni az ezredesi protekciót, ez sem használt. Az ezredes ekkor azt ajánlotta az alhadnagynak,

jelentkezzen önként a Tonkinba induló csapatokhoz, most Kina szomszédságában zavaros a helyzet és egy bátor katona könnyebben szerezhet ott érdemeket az előléptetésre.

A fizetés is jóval nagyobb, mint Marokkóban. Krilow Jean nem sokat gondolkodott. Újabb kérvény ment a hadügyminiszteriumhoz és megérkezett a válasz: az alhadnagyt a Tonkinban állomásozó csapatokhoz helyezik át.

A legionista tiszt elindulása előtt levelet írt feleségének, akivel közölte, hogy

a Conanci csapatszallító hajón augusztus 20-ikán indult Tonkinba.

— Ötven-hatvan napos tengeri ut áll előttem — írja — és amint megérkezem, azonnal írok. A tervek szerint október végén, 20—25-ike felé érkezünk meg a Kina határában fekvő Tonkinba, ahol — mint mesélik — erős harcaink lesznek a betörő kínai bandákkal. Most már biztos vagyok abban, hogy pár hónap múlva hadnagy leszek...

A budapesti mezőgazdasági kiállítás nagy feladatokat old meg

A gyümölcstermelés irányításában nagy szerepe lesz a kiállításnak

A földművelésügyi kormány őszi bemutatójának egyik legnagyobb érdeklődéssel várt csoportja a sok faiskola lesz. Tudvalévő, hogy Magyarországon évenként több millió csemete várja az értékesítést, az utóbbi években azonban az ellenőrizhetetlen fakupekedés elhatalmosodása miatt a megbízható és jól vezetett faiskolák is szenvedtek; ebben az értékesítésben úgy a belföldön, mint a kivitelenben zavarok álltak elő. Ezzel szemben minden beavatott tudja, hogy a gyümölcstermelés megalapozása voltaképpen már a facsemete elültetésével megkezdődik. Ezen a ponton tehát teljes megbízhatóságot kell követelnie a termelőnek és a Faiskolai Szövetségnek, amely ebből a célból alakult és éppen az a célja, hogy a termelők irányításánál és megnyugtatójánál szerepet vállaljon. A kül- és belföldi értékesítési viszonyok leromlása és sok más csapás annyira megviselte ezt a nagymultu termelési ágat, hogy reprezentálásra évek óta gondolni sem lehetett. Ez lesz az első eset hosszú évek óta, hogy a csemetekertek ismét a nyilvánosság elé kerülnek és a termelők és gyümölcsteleplők bizalmát maguk felé igyekeznek fordítani. A Budapesti Őszi Mezőgazdasági Kiállítás, minthogy időpontja éppen összeesik az iltetésű év kezdésével, kitűnő alkalom lesz arra, hogy mindazok, akik telepítést terveznek, a kiállítás színhelyén személyesen győződjenek meg arról a faanyagról, amely rendelkezésükre állhat s tájékozódhassanak azokról a garanciákról is, amiket a facsemetét termelő érdekelttség nekik nyújtani tud.

Krudy Ferenc, a Magyar Faiskolai Szövetség elnöke, aki egyúttal az Őszi Mezőgazdasági Kiállítás rendező bizottságának az elnöke, a következő felvilágosításokat adta:

— A Budapesti Őszi Mezőgazdasági Kiállítás felőleli mindazokat a fontos terményeket, amik Magyarországon az ősszel beérnek. A legfontosabb kiállítási csoportok, mint pl. a buza, a tengeri, a burgonya, a gyümölcstételek, a bortermekek és az irányított magtermelés egyaránt gazdag csoportokkal fognak szerepelni. Különös súlyt fogunk helyezni arra is, hogy bemutassuk a termelő munka csemetetermelési eredményeit s ebből a célból szerepelnek a kiállításon önálló csoport-

Egry Sándor levelének egyik érdekes passzusában leírja, hogy

amikor a hajó a szuezi csatornán halad át, a bennlévő nyolcszáz légionistát a fenékre zárják.

Ezzel akarják megakadályozni a gyakori szökési kísérleteket, amelyek minden esetben a szökniakaró életébe kerültek. A legionista, aki a csatornába ugrik és partra igyekszik uszni, nem számít azzal, hogy a hajócsavar erős hullámokat ver fel. Legtöbb esetben a szerencsétlen embert a hullámok a csavar alá sodorják és a szó szoros értelmében széjjeldarabolják a szerencsétlent az acéllapátok. Ezt akarja elkerülni a francia hadvezetőség intézkedésével, amellyel harminchat órán keresztül bezárja a legionistákat.

— Nálunk is megkezdődött a leépítés — írja az alhadnagy — sokan kérvényezték meg újabban az öt esztendő lejártával a meghosszabbítást, a miniszterium a legtöbb esetben elutasítja a kérvényt. Sokan vagyunk már az idegenlégióban és Marokkóban nincs annyira szükség már emberekre. Most inkább Tonkinban van rájuk szükség, oda viszont kevesen akarnak csak menni...

Ut az új haza felé

A krízis és leépítés tehát egészen az idegenlégióig hatolt. Sok a jelentkező... hiszen, a légió a munkanélküliek végső menedéke volt mindíg... Az aradi fatisztviselő pedig jelenleg valahol a tengeren utazik, új hazája felé. A Távolkeletre, ahol ezuttal nem arabokkal, hanem kínaiakkal fog harcolni — a francia glorie-ért... S abban reménykedik, hogy a felsőbb hatalmak, amelyek annyi véres csatában megőrizték életét, továbbra is pártfogásukba veszik a messzi Tonkinban is. Ahova egy hadnagyi rangért és pár száz frankkal nagyobb fizetésért indult ezer veszély közepette egy bátor aradi férfi...

Marosi Rudolf.

ként a faiskolák. Ezt a csoportot a Magyar Faiskolai Szövetség rendezi, amely gondoskodni fog arról, hogy az érdeklődő közönség hozzájuthasson a kellő felvilágosításhoz és mindennemű tudni, valókról tájékozódhasson. Ma már tisztában vagyunk azzal, hogy az össze-vissza telepített gyümölcs nem érik, hanem bizonyos rendszert kell bevinni ebbe a munkába, viszont azoknak a termelőnek, akik alávetik magukat a legutóbbi tudományos megállapításoknak és magukévá teszik a piac szükségleteihez való igazodás észszerű követelményeit, garanciát kell kapniok arra nézve, hogy munkájuk nem vessz kárba s 5—10 év múlva, amikor az elültetett csemete teremni kezd, nem éri őket keserű meglepetés, ami egész befektetésüket kockáztatja. A kiállításnak tehát az a célja, hogy megnyugvást, bizalmat és tervszerűséget vigyen bele abba a gondolatba, hogy a magyar talaj olyan gyümölcsöt tud produkálni, ami izre, zamatra, piaci kelendőségre nézve versenyezni tud a külföldi áruval.

Csempészés gyanúja miatt

két órán át őrizetben volt az európai körrepülés egyik résztvevője

Bécsből jelentik: A körrepülés résztvevői ma délben egynegyed egy óra után sorban megérkeztek az osztrák fővárosba. A két első lengyel gép volt, utánuk két német repülő következett. Friapinszky lengyel pilóta érdekes kalandról számolt be az újságíróknak. Elmondotta, hogy Franciaországban, Bayonne mellett kényszerleszállást végzett, mire a csendőrség csempészés gyanúja miatt letartóztatta. Bár azonnal igazolta magát, csak két óra múlva, a bordeauxi rendőriönök telefonparancsára bocsátották szabadon.

Zágrábból jelentik: Az európai körrepülés résztvevői ma délelőtt Zágrábra érkeztek. Elsőnek egy lengyel, másodiknak német, majd olasz és cseh repülőgép szállt le a zágrábi repülőtéren.

SPORT KÖZLÖNY

Nagy lelkesedéssel készül a Gloria-CFR a vasárnapi Crisana elleni mérkőzésre

Pénteken tartja utolsó tréningjét a Gloria, amely után összeállítják a csapatot

Vasárnap Aradon nagyérdekességű nemzetközi bajnoksági mérkőzés kerül lebonyolításra a Gloria-CFR és a Crisana között, amelyre az oradeai csapat a legjobb összeállításban fog kiállni. A Crisana színeit a következő csapat fogja képviselni: Püllök-Szabó II., Czákó-Pintye, Nagy, Szőke-Cionca, Barátky, Matei, Lakatos, Stetz (Muresan). A Gloria pénteken tartja utolsó tréningjét, amikor is még néhány játékos fognak kipróbálni, mert a Clujon szereplő együttesben, néhány igen gyengén mutatkozott és 2-3 posztot a csapat feltehetően változtatásra szorul. Fix pont egyelő-

re nagyon kevés, csupán Bosnyák, Variassy, Faur, Igna és Dobra helye biztos a csapatban és a pénteki tréning után kerül sor a végleges csapatösszeállításra. Mi a következő együttes képzeljük el, amely sikeresen vehetné fel a versenyt a Crisanaival: Bosnyák-Husztik, Variassy-Neteda, Faur, Gábor-Igna, Tudor, Dobra, Marianut, Baithy. A meccset Kiss Kálmán satumarci bíró fogja vezetni, akit jó hírek előznek meg. A mérkőzés remélhetőleg sima lefolyású lesz és a közönségnek szép, élvezetes küzdelemben nyílik alkalmá gyönyörködhethetni.

A lugoji Vulturi-Textila nyerte az országos birkozóbajnokságokat

Bucurestiből jelentik: A Bucurestiben lebonyolításra került országos birkozóbajnokságok küzdelmeit tegnap fejezték be és a lugoji Vulturi-Textila birkozói nyerték a csapatversenyt két bajnoksággal egyetemben. A légsúlyban Horváth II., a könnyűsúlyban Borlovan nyertek országos bajnokságot. A csapatversenyben 1. Vulturi-Textila 10 pont, 2. Olimpia-CFR (Satumare) 9 pont, 3. CFR (Timisoara) 7 pont.

O Ale Popescu a bradi „Mica” tréner. Ale Popescu, az Unirea-Tricolor kitűnő csatára, aki mintegy egy évvel ezelőtt súlyos térsérülést szenvedett és Molnár dr. Budapestben megoperálta, még mindig nem nyerte vissza játékképességét. A kitűnő centercsatár most megvált az Unirea-Tricolortól és Bradra költözik, ahol a „Mica” csapatának tréningjeit fogja vezetni.

O Egyszerre három válogatottat küld turára a szovjet. Oroszországban erősen fellendült a labdarugás. Az álamilag alakított futballszövetség most egyszerre három válogatottat küld turára: egyet Csehszlovákiába, egyet Norvégiába és egyet Törökországba.

O Románia pentaton bajnokságait vasárnap, szeptember 16-án, Petrosaniban rendezik meg. A bajnokságon megjelenik Károly király is. Az ötös versennyel kapcsolatban a Jiul országos atlétikai versenyt rendez.

O Rendben van Farmer szerződése. Péter Farmer skót edző szerződését jóváhagyta a szövetség. Egyizben már megtörtént ez, de Farmer két éves szerződéshez ragaszkodott. Elfogadták kérését és most már rövidesen megérkezik Romániába a szövetségi tréner.

O Gáspár Jenő Magyarország olimpiai tréneréül ajánlkozott. Gáspár Jenő, a nagy hírű magasugró, aki jelenleg az olasz atlétacsapat tréner, ajánlatot tett a magyar szövetségnek, a magyar atléták olimpiai előkészítésére vonatkozólag.

O A gráci Sturm Ausztria amatőrbajnoka. Az osztrák amatőrbajnokságot a gráci Sturm csapata nyerte, miután a második döntő mérkőzésen 2:0 arányban verte a Salzburgi AC csapatát.

O Döntetlenül játszott a WAC Velencében. A bécsi proficsapat szerdán Velencében az ASC Venezia ellen mérkőzött és a meccs 3:3 (2:0) arányban döntetlenül végződött.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapestén a következő újságárusoknál kapható:
A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
A „Carlton” szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar fősarnokában levő nagy újságbódében.

Vivóakadémiával indul meg a hivatalos vivó-idény Aradon

Pellegrini Virgil vivómester vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel rendezi meg a Kulturpalotában lévő vivótermében szezonnyitó vivóakadémiáját, amely a vivóidény hivatalos megkezdését jelzi. Az idén szokatlanul élénk vivóélet lesz Pellegrini mester termében, mert máris igen sok jelentkezője van a Maestro kurzusának. Az akadémián természetesen teljes számban részt vesznek a mester régi tanítványai, úgymint Kauten Lajos, Fraenkl Gyula, Altmann Endre, Marcovici Tiberiu, Reich György és Weinberger István de a fiatal vivók közül is számosan be fogják mutatni képességeiket. Ezek Pellegrini Albert, Moldovan Jonel, Nagy Pál, Szumerai Géza és a 8 éves kis Bartolovici Alfréd. Az akadémián, tekintettel annak propaganda jellegére, belépődíjat nem szednek.

O Törekvés—MÁVÁG 3:1 (2:1). Magyar amatőrbajnoki mérkőzés, amelyet a többszörös magyar amatőrbajnok biztosan nyert Regős II. (2) és Viktorin góljaival, míg a MÁVÁG gólját Ivanics szerezte.

O Zamorra újra az FC Madridhoz szerződött. Zamorrát klubja tudvalevőleg eladási listára tette, csupán azért, hogy illetményeit csökkentse. Zamorra le is redukálta igényeit és 2500 peseta helyett, ezentúl havonta csak 1500 peseta (cca 25.000 lej) lesz a fizetése.

O Andersen ismét 50 méteren felül. A torinoi Európa atlétikai bajnokságon résztvevő versenyzők egy csoportja szerdán Párisban állt starthoz és a legjobb eredményt a svéd diszkoszvető fenomén, Harald Andersen érte el, aki 5030 cm.-t dobott diszkosszal.

AZ ÚJSÁG

budapesti napilap

UTAZÁSI IRODÁJA

a legolesobb szárazföldi, tengeri és dunai társas- és egyéni utazásokat rendezi, szakszerű programokkal, költségvetésekkel, tájékoztatással, prospektusokkal szolgál. — Utazás előtt feltétlenül forduljon az

UJSÁG UTAZÁSI IRODÁJA-hoz
Budapest 62, postafiók 282.

Ötös ikrekből

nemzeti ügy Kanadában

Newyorkból jelentik: Hasábos tudósításokat közölnek a kanadai lapok a „montreali csodáról”: egy Olive Dionne nevű parasztgazda felesége júniusban ötszörös ikreket szült, öt leányt és mind az öt csecsemő életképes.

A szülés aránylag simán ment végbe, csak mikor a harmadik gyermek jött, hívták el dr. Dafoe községi orvost, aki el volt képedve és sürgős segítséget kért, mert közvetlenül azután még két gyermek jött a világra. A harmadik csecsemő testsúlya feltűnően csekély volt és különben is gyöngye alkatu, úgy hogy melegítő üvegszekrénybe tették. Az anya jól érezte magát, de az apa kevésbé, valószínűleg kétségbe volt esve.

Mikor hire futott a csodának, egész Kanadában megmozdult a jótékonyág.

Gyűjtések indultak meg több városban, amelyek már az első napokon nagy összegeket eredményeztek.

A kanadai állam és a vöröskereszt három ápolónőt és egy orvost küldött nyomban Mrs. Dionne betegágya mellé.

Mint hogy a gyermekek: Yvonne, Cecile, Marie, Emilie és Annette hét hónapra születtek, speciális melegítő-gépekre volt szükség, amelyekben az aproságokat elhelyezték. Ezeket a gépeket is ingyen kapták a szülők. Három óránként csöppentő üvegből táplálják a kicsikéket. Minden reggel olajban fürdették meg őket, mert bőrük olyan érzékeny volt, hogy a víz érinését nem bírta ki. Állandóan mérték testsúlyukat. A harmadik napon az egyik csecsemő arca kékülni kezdett. Egy csöpp rummal sikerült ismét helyreállítani megzavart vérkeringését.

Az első hét végén három gyermek sárgaság jelei mutatkoznak. Nagy gonddal ezeket is meggyógyították. Ma már az ikrek elérték életük harmadik hónapjába. Még mindig az állam gondoskodik róluk: ötezer dollár beruházással miniatűr gyermekszanatóriumot rendeztek be a számukra.

Két nőrsz és két ápoló vigyáz rájuk és a leg-tökéletesebb egészségügyi berendezések segítik őket át életük e válságos korszakán.

KÖNYVEK

Aki a szerelmet kitalálta. Az új olasz írói gárda kitűnő művekkel gazdagította a világirodalmat, Guido de Verona a legjobbak élén áll, ő már ugyezőlván az új irodalom klasszikusa. „Aki a szerelmet kitalálta” c. regénye forró léghörű, pergő, rohogó cselckeményű, magávalragadó regény, amely Honti Rezső kitűnő fordításában és az Athenium kiadásában jelent meg és 360 oldalon, egészségvonkötésben 90 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál; Cluj. Kérje az Athenium-újdonságok jegyzékét.

A kutya sportszerű tenyésztése, nevelése és idomítása. Hosszay Lajos m. kir. gazd. tanácsos, a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületének ügyvezető igazgatója írta ezt a részletes vezérfonalat, ebtenyésztők és ebkedvelők számára. Az összes kutya fajok ismertetésén kívül az ebtenyésztés egész területét tudományos alaposággal, de mégis mindig a gyakorlat igényeinek megfelelően dolgozza fel és azok kivül a vadászebek, őrző és haszonebek, házi és törpebek, vagy luxusebek fejezeteiben külön-külön ismerteti minden egyes válfajtát és típusát, felölelve az ebtenyésztés és ebkedvelés sportszerű vonatkozásait is. Az alapvető nagy munkának 371 oldalas, 120 képpel ellátott, teljesen átdolgozott és bővített második kiadása 150 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál; Cluj. Kérje a gazdasági, állattenyésztési és sportkönyvek jegyzékét.

Francia szótár propaganda-kiadás. Az Ujváry-féle magyar-francia és francia-magyar kézisztár Velledits nyelvtanár átdolgozásában propaganda-kiadásban jelent meg. Elegáns, könnyen kezelhető alakban, egyetlen 600 oldalas kötetben tartalmazza a teljes francia-magyar és magyar-francia anyagot, amely a közhasználatu szavak és a teljes irodalmi szókincsen kívül magában foglalja az ipar, kereskedelem, a technika, sőt a politika és a sport szavait és teljes sikerrel oldja meg a szavak pontos, rendszeres és tömör értelmezését. Csinos, zöldszínű egészségvonkötésben, rendkívül finom, fementes papíron, olvasható szedéssel, mindkét rész egy kötetben 150 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál; Cluj. Kérje a szótárak és nyelvkönyvek jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A belföldi kölcsönhöz — külföldi támogatást is kér Slavescu pénzügyminiszter

A genfi és párisi utazás érdekes okai

Néhány héttel ezelőtt jelentette az Aradi Közlöny, hogy a külföldi nagyvállalatoknak, kereskedőcégeknek és pénzintézeteknek, amelyek éveken át rendszeresen szállítottak árukat és nyersanyagokat a romániai vevőknek, többmilliárd lej követelésük van nálunk. Ugyanis az itteni cégek és magánosok már hosszabb idő óta nem bírják kifizetni adósságaikat, mert nincs elég deviza és külföldi valuta erre a célra. Különben is a szóbanlevő külföldi államok alattvalói is jelentős összegekkel tartoznak romániai állampolgároknak. Az évek folyamán többmilliárd lej „fagyott” itt is be, amelyeket a külföldiek részben úgy igyekeznek felhasználni, hogy Romániában gyárakat alapítanak, vagy ingatlanokat vásárolnak, természetesen lej értékben, mert lejben rendelkezésükre áll utrekedt követelésük.

Mivel azonban a sokezer millió lejt mégsem lehet teljesen gyárak alapítására és házak vételére felhasználni, a pénzügyminiszterium Románia belföldi államadósságainak rendezése alkalmával igénybe akarja azt venni. Tudvalevőleg több mint huszezer millió (20 milliárd) lejjel tartozik az állam a saját állampolgárainak, illetve a legnagyobb gyárvállalatoknak a közintézmények számára történt áruszállításokért, továbbá a tisztviselőknek és a nyugdíjasoknak az elmaradt illetményeikért. Ezt a horribilis összeget most rendezni akarja a pénzügyminiszterium és e célból államkölesön-papírokat bocsájt ki, amelyek valószínűleg évente 5—6 százalékos jövedelmeznek. A pénzügyminiszter aligha reméli azt, hogy a sokmilliárd lejt kizárólag a saját ál-

lappolgárai teremtsék elő a kölcsön kibocsátására, hanem arra számít, hogy a nálunk „befagyott” külföldi követeléseknek jelentékeny részét is fel bírja erre használni — természetesen a külföldiek beleegyezésével.

Slavescu pénzügyminiszter eme fontos ügy miatt utazott tegnapelőtt Genf-be, s onnan Párisba megy, hogy közvetlenül tárgyaljon a külföldi magánhitelezők megbízottjaival, akiknek hozzájárulását kéri a nálunk rekedt külföldi követelések felhasználásához.

Különösen a francia nagy hadfelszerelési üzemek vezetőivel való megállapodásra számít a miniszter.

A francia nagy gyárak több évtized óta állandóan szállítanak Romániába hadfelszerelési cikkeket, amelyeknek árát szintén nem bírta teljesen kiegyenlíteni az államkincstár. Tekintettel arra, hogy ez a szállítási összeköttetés mostantól fogva még erősebbé válik, tehát a francia hadüzemek bizonyára teljesítik Slavescu miniszternek azt a kérését, hogy többmilliárd lejt jegyezzenek a most kibocsátandó belföldi kölcsönből, s ennek ellenében a hadseregtől újabb nagy megrendeléseket kapnak. A pénzügyminiszter tíz napot tölt Genfben és ha csakugyan Párisba is kell utaznia, akkor ismét néhány hétig marad távol az országtól.

Végül közöljük, hogy a pénzügyminiszter Genfben és Párisban behatóan fogja tanulmányozni a különböző országok kereskedelmi és fizetési rendszereit, mert azok alapján akarja nálunk átalakítani az export-import-rezsimet.

„Gazdasági szabadság nélkül nem támasztható fel a hitel,” — ezt állapították meg bucuresti-i pénzügyi körökben

A gyári és kereskedelmi hitel fokozása a legfontosabb feladat

Az összes számottevő belföldi pénzügyi tényezők vállvetve küzdenek a hitel feltámasztása érdekében és ebből a harcból a Nemzeti Bank is gazdasági jelentőségének megfelelően akarja részét kivenni. Csaknem naponként tanácskozások folynak a Jegybank bucuresti-i igazgatóságánál, amely már hetekkel ezelőtt elhatározta, hogy erőteljesebben igyekszik kielégíteni a hitel iránti igényeket. Hajlandó volna felemelni a vele összeköttetésben álló bankoknak a visszleszámitolási hitelt, de sajnálatos módon konstatació, hogy a mai gazdasági viszonyok között a pénzintézetek nem bírják kihasználni a jegybank által felajánlott újabb visszleszámitolást. A legszilárdabb gyárak és kereskedő-cégek nem merítik ki a rendelkezésükre álló hiteleket és ezért — mint újabban megállapították — a Nemzeti Bank szerepe a hitel feltámasztásában nem olyan óriási jelentőségű, mint ahogyan ezelőtt hitték. Mint Bucurestiből jelentik, az egyik pénzkapacitás az alábbi, figyelmet érdemlő kijelentéseket tette:

— Romániáról azt hiszik, hogy mezőgazdasági állam, pedig az exportja után ipari államnak tekinthető. A legjelentékenyebb iparcikkeink a petrolium és annak termékei, amelyek a kivétel szempontjából többet jelentenek, mint a mezőgazdaság, tehát nálunk elsősorban az ipari hitel fellendítését kell firszirozni, mert az iparból van legtöbb haszna az államnak. A hitel szempontjából legelsősorban a magánbankok jönnek számításba, mert a kihitelezhető összegek legnagyobb része úgy náluk, mint más magánosoknál van. Érdekes jelenség, hogy az utóbbi évek izgalmai következtében a Nemzeti Bank betétállománya 5 milliárd leire emelkedett, amelyről a kormány egyik

tagja legutóbb úgy nyilatkozott, hogy célszerű volna, ha azt a betevők a belföldi kölcsön jegyzésére használnák fel. Figyelemreméltó, hogy a Nemzeti Bank legutóbbi kimutatása szerint 5 milliárd 651 millió lej volt a váltóhitel, amiből 4 milliárd 113 millió lej a konverziós váltókra esik, t. i. ezek számára ennyi visszleszámitolást vettek igénybe a Nemzeti Banknál. De ezenkívül még sok milliárd lejt képviselnek az egyéb bankhitelek s ez a tény is azt igazolja, hogy a hitel szempontjából a magántökeknél sokkal nagyobb jelentősége van, mint a Banca Nationalának. Hogy miképpen volna lehetséges intenzívebbé tenni a hiteléletet és pénzforgalmat? Semmiestre sem úgy, ahogyan az ország belföldi ellenségei hirdetik: nem az inflációval, nem a pénzgártással, hanem a kedvező gazdasági légkör megteremtésével. Ezidőszent 21 és fél milliárd lej a Nemzeti Bank papírpénz-forgalma, amit még néhány milliárd lej váltópénz is kiegészít, de ennek egyrésze felhasználatlanul hever a jegybank páncélszekrényeiben. Mindaddig, amíg a legmagasabb körökben nem szakítanak a kereskedelmi és pénzügyi forgalom korlátozásával, amíg az államok a mai túlzott mértékben beleavatkoznak a gazdasági élet irányításába, amíg szabadú nem teszik a külfölddel való kereskedelmi és pénzügyi érintkezést, amíg fel nem oldják a ki- és beviteli tilalmakat, addig senki sem számíthat arra, hogy megjavulnak a kereskedelmi és kihitelezési viszonyok. A mai helyzet nem elszigetelt jelenség ugyan, de azért nálunk és általában a kelet-európai államokban érezhető leginkább és éppen ezért elsősorban az állam pénzügyi vezetőinek kell — a gazdasági szabadság gondolatától eltelve — olyan légkört teremteni, amelyben erőteljesebben indulhat meg a pénzügyi vérkeringés, és ismét virágzásnak indul a hitelélet.

Az aradi ócskapiacra szállítják az adóhivatalok raktáraiban felhalmozott lakásberendezéseket

Lapunk csütörtöki számában közöltük, hogy két napon át ismét miniszteri speciális felügyelő vizsgálta meg az aradi három adóhivatal működését, amely ellen kedvezőtlen észrevételeket nem tett. Constantinescu, a pénzügyminiszter helyettese az összes nagyobb városok adóhivatalainál főfelügyelőkkel ellenőrizteti az adóbehajtást, mert a kormány elégedetlen az inkasszó eredményeivel. Ma ismét megsürgették a fogyasztási és örökösödési illetékek behajtását és utasították arra, hogy az adóhátralékok miatt lefoglalt lakásberendezéseket soronkívül adják el. Emiatt az aradi II. kerületi adóhivatal raktáraiban felhalmozott jobb butorokat és más árucikkeket csütörtökön tömegesen szállították az ócskapiacra, ahol nemcsak a hetipiaci napokon, hanem minden nap áruba bocsájtják a szerencsétlen egzisztenciák utolsó értékeit.

— Miniszteri rendelet az Ipari Hitelintézet által kezelt ingatlanok jövedelmiadó bevallásáról. Néhány évvel ezelőtt a Bucurestiben működő nemzeti Ipari Hitelintézet jelentékeny kölcsönöket folyósított az iparvállalatoknak, különösen a nagy gyáraknak, amelyeknek ingatlanaira rákebelezte a kölcsönöket. Ezek között aradiak is vannak. A gazdasági viszonyok romlása következtében sok vállalat viszályba jutott és az Ipari Hitelintézet zárgondnokai útján átvette azok ingatlanainak kezelését. A legújabb adótörvények alapján a nemzeti Ipari Hitelintézet jövedelmi adóvallomást nyújtott be az illetékes pénzügyigazgatóságokhoz az általa fenti okokból kezelt ingatlanokról, de mivel néhány pénzügyigazgatóság úgy értelmezte a törvényt, hogy csak magának az ingatlan tulajdonosának van joga az adóvallomás benyújtására, tömegesen utasította vissza az Ipari Hitelintézet zárgondnokainak beadványait. A pénzügyminisztérium most érkezett rendeletében arra utasítja a pénzügyigazgatóságot, hogy az említett ingatlanok zárgondnokainak az adóra vonatkozó beadványait is épp úgy fogadja el, mintha a tulajdonosok nyújtották volna be azokat.

— Új kísérletek román—görög kereskedelmi szerződés megkötésére. Bucurestiből jelentik: Tudvalevőleg izgalmas tárgyalások folytak Románia és Görögország között az új kereskedelmi egyezmény létrehozása érdekében. A görög kiküldöttek teljesíthetetlen kívánságokkal álltak elő, többek között exportunk egy részét görögországi házbónokkal akarták kifizetni, amit a román megbízottak nem fogadtak el és emiatt a tárgyalások megszakadtak. A görög delegátusok akkor hazautaztak, most azonban az a hír érkezik Athénből, hogy legközelebb visszatérnek és más alapokon kezdik meg a tárgyalásokat.

— Október elsején megkezdődik a párisi pénzügyi egyezmény alapján az adósságok átutalása. Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala vezetősége és a pénzügyminisztérium megállapodtak abban, hogy a legutóbbi párisi pénzügyi egyezmény alapján október elsejére halasztják a devizákban való átutalását azoknak a törlesztési részleteknek, amelyek augusztus 1-én voltak esedékesek. Azokat a részleteket pedig, amelyek eredetileg október 1-én váltak esedékessé, november 1-én fogják átutalni.

— E hó végén megkezdődnek a román—magyar kereskedelmi tárgyalások. Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, a magyar kormány kezdeményezésére előkészületek történtek arra, hogy Bucurestiben e hó közepén üljének össze Románia és Magyarország megbízottai. Ugyanis a magyar gyáripar hátrányos helyzetbe jutott az árucserforgalomban, mert Romániából több árut szállítottak Magyarországra, mint onnan ide. E helyzet megváltoztatása végett indulnak meg a tárgyalások. A magyar kormány tegnap táviratilag arra kérte a bucuresti-i gazdasági köröket, hogy megbízottaikat Budapestre küldjék és ott kössék meg az új szerződést. Mivel azonban Románia megbízottai közül néhányan most nagyon el vannak foglalva, a Tatarescu-kormány azt válaszolta, hogy kívánatos volna, ha a tanácskozásokat az eredeti tervek szerint Bucurestiben tartanák, de nem most, hanem a hó végén.

— Kilátások román—német áruszállításokra. Tudvalevőleg bejárta a lapokat az a hír, hogy Manoilescu Strunga alminiszter Berlinben szerződést kötött a múlt évi romániai gabonafeleslegék exportjára. Manoilescu Strunga a bucuresti-i lapokban most úgy nyilatkozott, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert tárgyalat ugyan kukorica-, zab-, buza-, árpaszállításról, de nem állapodott meg és tárgyalásai anyagát a minisztertanács elé terjeszti.

Indian védjegyű original amerikai Syracuse csapágyfém felülmut minden más csapágyfémet, kapható az ország minden nagyobb vaskereskedésében és műszaki üzletében.

Rádió műsor

— Romániai térszámítás. —

PÉNTEK, SZEPTEMBER 14.

Bucuresti, 13: Lemezek. 14:40: Könnyű lemezek. 18:30: Rádiózenekar. 19:20: Rádiózenekar. 20:15: Lemezek. 21: Cotrus Erzsébet zongorázik. 21:45: Nasta Mihály énekel. 22:15: Theodorescu Mihály fuvolázik. Budapest I, 7:45: Torna. Utána: Hanglemezek 11: Időszerű apróságok (Félórás). 11:40: Ifjúsági közlemények. (Félórás). 13: Déli harangszó. 13:05: Kondor Leó és Polgár Tibor kézzongorás jazz-száma. 14:30: Mursi Flek és cigányzenekara. 17: A rádió diáklélorája „Magyar emlékek a passau kolostorban”. 18: Közvetítés a Magyar Ruggyantaggyárból. „Hogyan készül a gummy”. 18:40: Temesváry János brácsázik zongorakísérettel. 19:20: „Vihar”. Aczádi Károly elbeszélése. 19:55: Bertha István szalonzenekara. 21: Sportközlemények. 21:15: „Mars Rt. csödjé”. Nagy Endre előadása. 21:45: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál. 22:45: A rádió külügyi nyegedőrája. 23: Hírek, időjárásjelentés. 23:20: Pilsinszky Zsigmond énekel. Zongorán kíséri Polgár Tibor. 24: Pataky Vilmos jazz-zenekarának műsora. — Bécs. 12:30: Alpesi dalok és táncok lemezeken. 13: Rádiózenekar. 17:40: Filmlemezek. 18:50: Macho Gusztáv hegedül. Rödendorf Alfréd gitároz. 20:10: Népdalok. 21:30: Schnitzler: Szerelmeskedés, 3 felvonásos szimf. 23: Az állástalanok zenekara. Utána: Táncklemezek. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13:05: Katonazene. 19:30: Népdalok zenekarral. 20:10: Rádiózenekar. 22:45: Lemezek. Utána: Vendéglői zene. — Berlin. 7:20—9: Szórakoztató zene Kielből. 13: Könnyű zene Brémából. 14:15: Új lemezek. 15:15: Szolisták hangversenye. 17: Kis rádiózenekar. 19:30: Schubert- és Wolff-dalok (bariton). 21:45: Kis rádiózenekar. 23:50: Rádiózenekar. — Deutschlandsender. 7:15: Szórakoztató zene Kielből. 14: Groh- és Glahé-lemezek. 16:15: Ballada és dalemezek. 19:30: Amerikai lemezek. 21:45: Rádiózene- és férfikar. Fischer zongoraművészével. Kassa. 12:05: Lemez. 12:55: Lemezek. 13:30: Rádiózenekar. 14:30: Magyar hírek. lemezek. 16:15: A 32. gyalogezred zenekara. 19:30: Lemez. — Königsberg. 7:20: Szórakoztató zene Kielből. 12:30—14: Szórakoztató zene Kielből. 14:05—15:30: Grieg-lemezek Régi táncok lemezeken. 17: Kis rádiózenekar. Szórakoztató

zene. 18:30: Langer-dalok (alt). 20: Kis rádiózenekar. Milano. 14—15:15: Makatesta kamarazene. Közben: 14:30: Lemezek. 18:10: Vincenzi szoprán és Pramaulo bariton hangversenye. 22:30: Hangverseny bemondás szerint. Utána: Táncczene. — Róma. 21:10: Lemezek. 21:45: Strauss J.: Tavasz légy, 3 felvonásos operett. — Varsó. 7:45: Egyházi ének, lemezek. 13:10: Havái gitárene. 14:10: Hangszerszólók lemezek. 18:15: Jónás M. zongorázik. 19:15: Schumann-dalok. 20: Dán énekkar. 21:30: A rádió szimfonikus zenekara. Utána: Táncklemezek.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 15.

Bucuresti, 13: Déli zene lemezek. 14:40: Könnyű lemezek. 18: Motzoi-zenekar, vegyes zene. 19:20: Motzoi-zenekar. 20:15: Lemezek. 21: Grozowska Olimpia dalestje a rádiózenekar kísérettel. 21:20: Rádiózenekar. 23:30: Vendéglői zene. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána hanglemezek. 10:45: Hírek. 11: János jobbágy. (Félórás). 11:40: Őszi kalap- és keztüdivat. (Félórás). 13: Déli harangszó. 13:05: Hetényi-Heidelberg. Albert—Buday Dénes—Sebő Miklós triója. 14:30: Virány László szalonzenekara. 17: A Rádióélet ifjúsági félórása. 18: A Magyar Cserkész ifjúsági lap vidám műsora előadása. 19: A Nemzeti Munkahét. 19:35: Teleky Sándor magyar nótákat énekel Csorba Dezső és cigányzenekara kísérettel. 20:50: Vigjátékelőadás a Stúdióból. „Fruska”. Vigjáték 3 felvonásban. 22:34: Hírek, időjárásjelentés. 22:55: Kényi Ede zongorázik. 23:40: Az államrendőrség fuvózenekara. Vezényel Szöllősy Ferenc. — Bécs. 13: Lemezek. 14:10: Lemezek. 15:10: Művészlemez. 17:15: Vidám bécsi képeskönyv. 17:35: Citeranegyves. 18:05: Állástalan zenekar. 20: A zene folytatása. 23:20: Rádiózenekar. 0.45—2: Fox-jazz. Roland énekessel. — Belgrád. 12: Lemezek. 13:05: Paunescu-zenekar Davidovics Mihály népdalival. 19: Lemezek. 20: Mandrino Miklós csellózik. 21:30: Operett. 24: Vendéglői zene. 0.30—1: Táncklemezek. — Deutschlandsender. 7:20: Könnyű zene Königsbergből. 13: SA fuvózenekar Dortmundból. 14: Vidám lemezek. 20:05: Német házizene, hegedű, ének és zongora. 21:10: Ragyogó ős, nagy tarka est zenével. — Köln. 18:20: Ifjúsági ének és zene. 20: Táncczene. 21:15: Nagy westfaliai est Hagenből. 23:20—2: Nagy táncest. — Königsberg. 6: Lemezek. 7:20: SA zenekar, könnyű zene. 12:30—14: Szórakoztató zene. 14:05—15:30: Német szerzők lemezei. 17: Kis rádiózenekar. 19:55: Beethoven: Eroica-változatok fugával. 23:30—0.30: Táncczene. — Leipzig. 7:25: Szórakoztató zene. 13—15: Könnyű zene.

„OLLA”
a világmárka!
Egészségre érdek-
ben óvakodjon
silány utánzatok-
tól. Kíváncsian ki-
mondjaitan ere-
deti „OLLA”-t,
mely határozottan óta elismert és vezető minőség.

3588

17: Szimfonikusok Koderle baritonnal. 19:25: Rádióze-
nekar. Operetttrésztetek. 21:10: Humocrisák versenye,
tarka est Drezdából éjfélig. — Milano. 12:30: Lemezek.
14—15:15: Trió. Közben: 14:30: Lemezek. 21: Leme-
zek. 21:45: Wolf—Ferrari: Susanne titka, egyfelvoná-
sos vigopera. — Pozsony. 13:15: Lemezek. 18:50: Le-
mezek. 19:15: Magyar műsor. 21:45: Lemezek. 22: Si-
mek Vilmos hegedül. 22:30: Segal-Rosenbach tenoris,
héber dalokat énekel. — Róma. 14:05—15:15: Lemezek.
18:10: Sabatello zongoraművész, Mazzioti tenor,
Plafania bariton, Lacorini szoprán hangversenye. 21:30:
Vegyes hangverseny. 1: Táncczene. — Varsó. 7:45:
Egyházi ének, lemezek. 13:10: Táncczene. 16:45: Új le-
mezek. 18: Hegedű- és zongoraszonáták.

NYILTÉR.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága jó férjem, illetve édesapánk elhunyt alkalmával fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, koporsójára koszorút és csokrokat helyeztek és a temetésen résztvettek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

özv. Varga Nagy Andrásné
3807 és családja.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szög csupán** **20 lei.** **:-: szó 2 lei. :-:**
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. — Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„Fehér rózsza” jeligére levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. Kérem átvonni. 3804

„Szeptember” jeligére levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. Kérem átvonni. 3803

ALKALMAZÁS.

Bármilyen, mennyi- és minőségű bor kezelést, palackozását, továbbá szűrelést és szakaszertű mustkezelést; jutányos áron vállalkozunk. Cím: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3806

Kötélgépjártó szerzet keres Nagy András kötelezmester, Pádureni. p. u. Chisăneanu-Cris. 3805

INTELLIGENS fiatal asszony ajánlkozik házvezetőnőnek magános urhoz előkelő házába. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3810

BEJARONO felvétetik. Str. Romanului 18, II. emelet. 404

LAKÁS.

Butorozott szép, kényelmes magán-házi szoba kiadó. — Ugyanott „Star” írógép, borszivattyú, vaskályha eladó. Arad, Str. Dna Balasa, 180. 3875

Magános házban különbejáratu, elegánsan butorozott uccai szoba, közvetlen fürdőszobával, kiadó. Str. Unirei 6—8., Str. Desseanu sarok.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MODERN díőfahálókat jutányosan eladók. Ugyanott átalakitásokat vállalok. Strada Dna Balassa No. 191. 3776

Hidraulikus olajprést és egy 21. „Ganz”-hengereket keresek vételre. Eladók 50 HP. indikált féltábil gőzgépet. Közvetítőket díjazom. Ing. Elias Győző Timisoara, IV. Bulev. Duca 27. 8415

Egy komplett francia modern díőháló eladó. Str. N. Oacu 14. 3784

Eladók: Szép perzsaszőnyegek, ebéd-lők, 1/2 háló komplett háló, gyalujfonal perzsa-csomózáshoz, rövid keresztűros zongora, dísztárgyak, ezüst gyertyatartók stb. — Keresünk: hálószoobákat, ebédlőket, szőnyegeket, dísztárgyakat, ezüsttárgyakat. — Keresünk ügyes perzsa-csomózó leányokat. „ARS” bizom. üzlet, Str. Eminescu 30., Ortutay-palota. 324

Ures vas- és fahordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VALODI perzsa pellerin gallér, szövát ruhák és kosztümkök eladók. Megtekinthető 9—5-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8812

FIGYELEM! Börgarnitúrák 5000 lejű, cseresznye ebédlő, uriszoba, fehér konyha 800 lei. Singer varrógépek, fehér előszoba fal 500 lejű, csillárok 1200, fali órák, márkás zongorák és hegedűk, hálószoobák 3500-tól, szőnyegek, 6 es 12 személyes ezüst. írógép, schöberli fotei, vitrinek, konyhaszekrények. Meidinger-kályhák stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegűket csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul Reg. Maria 13. Dácia mellett.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARHOTEL”.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO diz. üzlet. Bul. Reg. Maria 13.

Egy kis Wertheim kassza

Jó állapotban megvételre kerestetik.

Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérjük leadni.

INGATLAN.

Eladó házak!

Város központjában 14 lakásos. bankkölcsönnel terhelt emeletes bérház 11 fürdőszobával, 164.280 Lei jövedelemmel. 1.200.000 Lei.

Görögkeleti püspökség táján kisebb bérház 1X3 és 3X2 szobás lakással 84.800 lei jövedelemmel, 300.000 lejűt.

Vasuti állomás közelében 2X2 szobás lakás magasföldszintes, igen jól megépített köház, 20.400 lej jövedelemmel, 250.000 lejűt.

Ezeket kívül a város bármely részében több tőkebefektetésre alkalmas bér- és igei szép magánházak jutányos áron eladók BOROSS-ügynökségnél Arad, Str. Bratianu 21. sz. alatt. 3813

ELLÁTÁS.

1—2 diákot teljes ellátásra gondos felügyelettel elvállalok, a licummal szemben: Bulev. Carol 81., I. emelet 4. ajtó. 3256

KÜLÖNFÉLFK.

HAGYATÉKI ingóságok ön-önös árverése szombaton 4 órakor Strada Caragiale 6. szám alatt. 8811